

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om domännamn

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om domännamn ändras. Enligt förslaget skall en den som fyllt 15 år i fortsättningen ha rätt att ansöka om ett finländskt domännamn. En annan central ändring som föreslås i propositionen är att domännamnet som ansöks enklare än tidigare kan basera sig på en fysisk persons namn.

Enligt förslaget kan ett domännamn som ansöks av en privatperson vara vilket artnamn, förkortning eller egennamn som helst, förutsatt att det inte är i användning. För fysiska personer med samma namn skall företräde avgöras med hjälp av tidsprioritering, det vill säga av personer med samma namn som ansöker om domännamn skall den person vars betalda ansökan först anlänt till Kommunikationsverket få ett domännamn som motsvarar personens namn.

Likaså skall företrädesordningen mellan en fysisk och juridisk person avseende rätten till ett domännamn avgöras på basis av tidsprioritering. Exempelvis skall rätten till ett domännamn som baserar sig på ett varumärke som motsvarar en fysisk persons namn tillfalla antingen den fysiska personen med namnet i fråga eller innehavaren av varumärket som motsvarar namnet, beroende på vilken av parternas ansökan som först anlänt till Kommunikationsverket.

Tecken som är tillåtna i domännamn och förbjudna domännamn skall i annat fall regleras i lag i enlighet med gällande lag, förutom att ansökan om domännamn som baserar sig på en annan fysisk persons namn skall förbjudas. Att ansöka om domännamn anonymt skall i praktiken vara omöjligt.

Ansökningsprocessen för en privatpersons

domännamn skall enligt förslaget i stora drag vara densamma som för företag och andra sammanslutningar. En ansökan om domännamn på en av Kommunikationsverket fastställd blankett skall kunna lämnas till Kommunikationsverket antingen personligen eller på elektronisk väg på Kommunikationsverkets webbsidor. Personuppgifter skall lämnas på nätet via en skyddad anslutning.

En privatpersons domännamns giltighetstid samt förfarande för uppsägning och förnyande skall förbli desamma som i gällande lag.

Övervakningen av privatpersoners domännamn skall också i huvudsak ske i efterhand, men Kommunikationsverket skall i praktiken granska domännamn som hänför sig till en fysisk persons namn mer noggrant än övriga.

En privatperson skall i eventuella problem-situationer kunna be Kommunikationsverket att stänga av ett domännamn som baserar sig på personens namn på en viss tid eller återkalla domännamnet för gott. Förutsättningarna för avstängning och återkallande skall regleras i lag.

Kommunikationsverket skall berättigas till att meddela om beslut som anknyter till domännamnet per e-post samt i vissa fall med ett offentligt meddelande på verkets webbsidor.

I propositionen föreslås inte att Kommunikationsverket skall berättigas till att ingripa i innehållet som publiceras på webbsidorna. Övervakningen av innehållet på webbsidorna skall även i fortsättningen skötas av de allmänna laglighetsövervakningsmyndigheterna.

Lagen föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING	4
1. Inledning	4
2. Nuläge.....	4
2.1. Lagstiftning och praxis.....	4
2.1.1. Lagstiftning	4
Lagen om domännamn.....	4
Annan lagstiftning som anknyter till ärendet.....	7
2.1.2. Praxis.....	7
2.2. Den internationella utvecklingen samt lagstiftning i utlandet och EG:s lagstiftning.....	9
2.2.1. Den internationella utvecklingen samt lagstiftning i utlandet.....	9
Allmänt.....	9
Huvudprinciperna för registreringar baserade på en fysisk persons namn	9
Frågor som anknyter till identifiering av personen.....	10
Personuppgifter som samlas in om fysiska personer och förändringar i uppgifterna	10
Registreringsprinciper avseende offentliga personers namn	10
Om registreringsprinciperna för skyddade släktnamn	11
Avstängning eller återkallande av domännamn i konfliktsituationer	11
2.2.2. EG:s lagstiftning.....	11
2.3. Bedömning av nuläget	12
3. Syftet med propositionen och de viktigaste förslagen	12
3.1. Mål	12
3.2. Alternativ för genomförande	13
3.2.1. Övervakning i efterhand eller på förhand	13
3.2.2. Alternativ som anknyter till identifiering av personen.....	14
3.2.3. Företrädesrätt mellan fysiska personer med samma namn	15
3.2.4. Minderårigas ställning	16
3.2.5. Tillämpning av distansförsäljningsbestämmelserna i konsumentskyddslagen	17
3.3. De viktigaste förslagen.....	17
4. Propositionens verkningar	19
5. Beredningen av propositionen	20
5.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial	20
5.2. Uttalandena och beaktandet av dem.....	20
DETALJMOTIVERING	21

1. Lagförslaget	21
2. Ikraftträdande	29
3. Förhållandet till grundlagen och lagstiftningsordning	29
3.1. Förhållandet till grundlagen.....	29
3.1.1 Skydd av personuppgifter	29
3.1.2 Yttrandefrihet	31
3.1.3 Minderårigs ställning	31
3.2. Bedömning av lagstiftningsordningen.....	32
LAGFÖRSLAG	32
om ändring av lagen om domännamn	32
BILAGA	36
PARALLELLTEXT.....	36
om ändring av lagen om domännamn	36

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Internet kan definieras som ett internationellt datornät som består av ett stort antal blandade, på avtalat sätt hopkopplade kommunikationsnät. Internets historia började på 1970-talet, då grundprinciperna för datornätets funktion skapades. Utvecklingen av datornätet Internet startade med Förenta Staternas försvarsministeriums DARPA-projekt (Department of Defense's Advanced Research Projects Agency). I slutet av år 1969 bildade fyra datorer som kopplats ihop ett datornät vid namn ARPANET (Advanced Research Projects Agency Network), vilket kan anses bilda grunden till dagens Internet. Detta datornät kopplades senare ihop med andra datornätverk i Förenta Staternas förvaltning, forskningsanstalter och datornätverk. DARPA svarade för administrationen av Internet fram till 1980-talets början och nätverket användes närmast för forskningsändamål.

Internet har under de senaste decennierna utvecklats till ett internationellt datornät med en avgörande betydelse för världsekonomin. Användningen av Internet har blivit allmänare och nätverket utgör numera en väsentlig del av finländska företags och medborgares vardag. Internet innehar idag en central ställning i informationssamhället och i utvecklingen av dess tjänster.

Internet är uppbyggt av flera separata datornät, vilkas funktion är oberoende av varandra. Enligt en uppskattning kopplar Internet ihop 170 000 separata datornät. Varje dator som är kopplad till nätet har sin egen individuella adress, som uttrycks med ett så kallat IP-nummer. Eftersom nummerserier är svåra att komma ihåg och använda, har man skapat ett så kallat domännamnssystem (Domain Name System, DNS), inom vilket varje IP-adress som är i bruk motsvaras av ett domännamn bestående av bokstäver. Som en del av domännamnssystemet tog man i bruk rotservrar, som dirigerar trafiken på Internet. Rotservern innehåller uppgifter om varje dator som är kopplad till roten. Internets funktion är baserad på funktionen hos 13 rotservrar och kopior som tagits av dessa.

Med ett domännamn avses en Internet-adress som består av bokstäver och som motsvarar den numeriska IP-adressen för en viss webbsida. Så kallade toppdomäner indelas i landskoder som är bundna till ett geografiskt begränsat område (country code Top Level Domain, ccTLD) samt i domännamn vilkas användningsområde inte begränsas geografiskt, utan vilkas bruksändamål begränsas på annat sätt. Sådana domännamn kallas generiska domännamn (generic Top Level Domain, gTLD). För tillfället finns över 250 stycken landskoder i användning och de är bundna till ISO 3166 standarden som avser officiella förkortningar på staternas namn. Generiska domännamn (exempelvis .com, .net, .org, .int, .info och .name) och andra landskoder än fi-roten upprätthålls av utländska företag eller sammanslutningar och är alltså utom räckhåll för finländska myndigheters befogenheter.

Domännamnet som uttrycker en enskild webbsidas adress är vanligtvis antingen ett så kallat andra nivåns domännamn (exempelvis www.mintc.fi) eller ett tredje nivåns domännamn (exempelvis www.virtual.finland.fi eller www.formin.finland.fi).

Ett domännamn är något annat än en e-postadress. Man kan särskilja dem genom att en e-postadress alltid innehåller specialtecknet @.

Den finländska fi-roten upprätthålls av Kommunikationsverket. Under den nationella fi-roten finns för tillfället cirka 80 000 registrerade domännamn. Antalet finländska domännamn fördubblades till följd av den föregående lagändringen.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

2.1.1. Lagstiftning

Lagen om domännamn

Lagen om domännamn (228/2003) trädde i kraft den 1 september 2003. Avsikten med

lagen är att främja tillhandahållandet av informationssamhällets tjänster i datornätet och förbättra tillgången på finländska domännamn. Med lagen strävar man efter att trygga en jämlik möjlighet att skaffa ett finländskt domännamn för alla finländska Internet-användare. Lagen innehåller bland annat bestämmelser som gäller domännamnets form, ansökan om och beviljande av domännamn samt bestämmelser som gäller ändring, överföring, förnyande eller uppsägning av domännamn. Lagen innehåller också bestämmelser som avser stängning av ett domännamn för en viss tid eller återkallande av namnet i problemsituationer. I lagen regleras också domännamnsinnehavarens, domännamnsleverantörens och Kommunikationsverkets skyldigheter.

Enligt 5 § 3 mom. gällande lag om domännamn kan ansökan om ett domännamn lämnas av en i Finland registrerad juridisk person eller privat näringsidkare, ett finländskt offentligt samfund, ett statligt affärsverk, en självständig offentligrättslig inrättning, en offentligrättslig förening och en främmande stats beskickning. En privatperson kan enligt gällande lag inte ansöka om ett finländskt domännamn.

Enligt 4 § 1 mom. lagen om domännamn bör domännamnet bestå av minst två tecken. Domännamnet får enligt 4 § 2 mom. inte bestå av ett ord som endast beskriver företagsform, stiftelseform eller samfundsform (exempelvis aktiebolag), av en förkortning av ett sådant ord (exempelvis oyj) eller av ordet varumärke. Enligt samma paragraf får domännamnet inte bestå av endast en fysisk persons namn, om inte domännamnet baserar sig på ett registrerat namn eller varumärke. Enligt paragrafen är det också förbjudet att skapa ett domännamn av endast generiska toppdomännamn (exempelvis .com, .net, .org) eller domännamn som används som landskod (exempelvis .se, .dk, .uk). Domännamnet får enligt 4 § 3 mom. inte rättsstridigt basera sig på någon annans skyddade namn eller märke. Enligt paragrafens 4 mom. får domännamnet inte innehålla kränkande uttryck eller uttryck som uppmanar till brottslig verksamhet.

Sökanden kan enligt 5 § 3 mom. ansöka om ett eller flera domännamn. Antalet domännamn som beviljas en sökande är alltså

inte begränsat. Domännamn får ändå inte sökas för att lagras i syfte att överlåta dem vidare.

Inbördes företräde mellan ansökningar om samma domännamn avgörs enligt tidsprioritering. I 5 § 3 mom. lagen om domännamn konstateras att om flera än en sökande ansöker om samma domännamn, beviljas namnet till den vars ansökan lämnades först.

Kommunikationsverkets uppgift är enligt 6 § 1 mom. att genom tekniskt och ekonomiskt ändamålsenliga förfaranden sträva efter att säkerställa att ett ansökt domännamn uppfyller villkoren i 4 §. I praktiken sker detta med hjälp av ett maskinellt serviceautomationssystem. Grundkraven för serviceautomationssystemet regleras i lagens 6 § 2 mom. Enligt lagen bör serviceautomationssystemet vara upplagt så att den som ansöker om ett domännamn med hjälp av systemet kan kontrollera att villkoren för domännamnets form och innehåll uppfylls och att sökanden får information om eventuella påföljder av att oriktiga uppgifter lämnats genom serviceautomationssystemet. Kommunikationsverket bör dessutom i enlighet med 6 § 2 mom. utse en tjänsteman som ansvarar för ärendets behandling i serviceautomationssystemet.

En avgift tas ut för behandlingen av ansökan om domännamn och för kostnader som orsakas av underhållet av fi-roten. Avgiftens storlek bestäms utifrån lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Ansökningsavgiften för ett domännamn är för närvarande 55 euro. Överföring av ett domännamn till en ny innehavare kostar 55 euro och ändring av namnservrarna 22 euro. Domännamnsavgifterna betalas genom elektronisk bankförbindelse eller via Kreditlaget. I ansökan skall enligt 5 § 5 mom. lämnas en utredning över att avgiften är betald. I praktiken är alltså betalningen av avgiften ett villkor för att ett domännamn skall beviljas.

Domännamnet är giltigt i högst tre år, men kan förnyas obegränsat antal gånger (9 § 1 mom. lagen om domännamn). Domännamnets giltighet upphör och Kommunikationsverket avlägsnar namnet från fi-roten, om innehavaren av domännamnet inte har vidtagit åtgärder för att förnya domännamnet innan den utsatta tiden gått ut.

Domännamnsinnehavaren kan säga upp

domännamnet genom ett skriftligt meddelande till Kommunikationsverket. Uppsägningen träder i kraft från den anmälda dagen för uppsägningen. Om en dag för uppsägning inte har meddelats träder uppsägningen i kraft den dag då uppsägningen anlände till Kommunikationsverket (10 § lagen om domännamn).

Kommunikationsverket kan ingripa i användningen av domännamnet endast i vissa undantagsfall som bestäms i lagen. Kommunikationsverket har till sitt förfogande två sätt att ingripa: avstängning av domännamn och återkallande av domännamn. Av dessa två är avstängning av domännamn en tidsbegränsad åtgärd, medan återkallande av domännamn innebär ett slutgiltigt ingripande i möjligheterna att använda domännamnet.

Enligt 11 § lagen om domännamn kan Kommunikationsverket stänga av ett domännamn för högst ett år, endast om:

1) en polis- eller åklagarmyndighet har begärt att domännamnet stängs av på grund av att det finns sannolika skäl att misstänka att domännamnet används för begående av brott;

2) det inte finns en fungerande namnservr för domännamnet eller dess övriga nättekniska konfigurationer kontinuerligt eller väsentligt strider mot Kommunikationsverkets föreskrifter som avses i 5 § 2 mom. och bristen inte har korrigerats trots uppmaning från Kommunikationsverket;

3) det finns sannolika skäl att misstänka att domännamnet har överförts till någon annan utan samtycke av innehavaren av domännamnet eller det skyddade namnet eller märket, och denne begär att domännamnet stängs av och den till vilken domännamnet överförts inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor;

4) det finns sannolika skäl att misstänka att domännamnet är ett skyddat namn eller märke, och innehavaren av namnet eller märket begär att domännamnet stängs av och domännamnens innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor; eller

5) det finns sannolika skäl att misstänka att domännamnet är härlett från ett skyddat namn eller märke och har skaffats i uppenbart vinnings- eller skadesyfte och innehavaren av namnet eller märket begär att domän-

namnet stängs av samt domännamnens innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor.

Kommunikationsverket kan på anhållan förlänga tidsfristen med två veckor, om det finns vägande skäl för det. Kommunikationsverket skall utan dröjsmål återinföra domännamnet i fi-roten när grunden för avstängningen har upphört.

Enligt 12 § lagen om domännamn kan Kommunikationsverket återkalla ett domännamn om:

1) de uppgifter som lämnats till Kommunikationsverket i ansökan är väsentligt bristfälliga eller felaktiga eller väsentliga uppgifter inte har lämnats och domännamnens innehavare trots uppmaning inte korrigerar eller kompletterar uppgifterna;

2) det finns vägande skäl att misstänka att domännamnet har överförts till någon annan utan samtycke av innehavaren av domännamnet eller det skyddade namnet eller märket, och denne begär att domännamnet återkallas och den till vilken domännamnet överförts inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor;

3) det finns vägande skäl att misstänka att domännamnet är ett skyddat namn eller märke, och innehavaren av namnet eller märket begär att domännamnet återkallas och domännamnens innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor;

4) det finns vägande skäl att misstänka att domännamnet är härlett från ett skyddat namn eller märke och har skaffats i uppenbart vinnings- eller skadesyfte och innehavaren av namnet eller märket begär att domännamnet återkallas samt domännamnens innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor;

5) en domstol genom ett lagakraftvunnet avgörande har förbjudit användningen av domännamnet;

6) domännamnens innehavare inte längre existerar;

7) domännamnet har varit avstängt med stöd av 11 § 1 mom. 2 punkten i minst en månad och bristen därefter inte korrigerats inom en månad från Kommunikationsverkets uppmaning;

8) det efter att domännamnet har beviljats framgår att namnet innehåller kränkande ut-

tryck eller uttryck som uppmanar till brottslig verksamhet eller att det har bildats i strid med 4 § 2 mom. 2 punkten och 3 mom.; eller

9) sökandens uppenbara avsikt har varit att skaffa domännamn för att lagras i syfte att överlåta dem vidare.

Om flera personer yrkar på återkallande, kan den person som först lämnat kravet på återkallande beviljas rätten till det återkallade domännamnet. Tidsprioriteringsprincipen i enlighet med 5 § 3 mom. tillämpas alltså också på kravet på återkallande av domännamn.

Annan lagstiftning som anknyter till ärendet

I lagen om domännamn finns inga stagan- den avseende frågor som anknyter till webbsidornas innehåll. Förmedlandet i massmed- er av uppgifter som kränker en annan persons privatliv utgör exempelvis brott enligt 24 kap. 8 § i strafflagen (39/1889). Kommunikationsverket har på basis av lagen om domän- namn inte heller rätt att ingripa i materialet som förmedlas på webbsidorna. Innehåll som förmedlas via nätet och dess laglighet över- vakas i Finland av de allmänna laglighets- övervaknings- och judiciella myndigheterna, det vill säga polisen, åklagaren och domsto- larna.

Lagen om yttrandefrihet i masskommuni- kation (460/2003, nedan yttrandefrihetsla- gen) innehåller bestämmelser på basis av vil- ka man kan ingripa i förmedlandet av olag- ligt material via nätet. I 18 och 19 § yttrande- frihetslagen regleras villkoren för avbrytande av distributionen av ett nätmeddelande och myndigheter som är behöriga att förordna avbrytandet. Bestämmelsen påminner om 11 § lagen om domännamn, på basis av vilken ett domännamn alltså kan stängas av för högst ett år, om polis- eller åklagarmyndighet har begärt att domännamnet skall stängas av på grund av att det finns sannolika skäl att misstänka att domännamnet används i brotts- ligt syfte. I enlighet med hänvisningsbe- stämmelsen i 14 § 1 mom. yttrandefrihetsla- gen tillämpas på gottgörelse av skada som orsakats av innehållet i ett meddelande som distribuerats till allmänheten skadeståndsla- gen (412/1974).

Också lagen om tillhandahållande av in-

formationssamhällets tjänster (485/2002) in- nehåller bestämmelser som anknyter till webbsidornas innehåll, såsom bestämmelser om webbmastens skyldighet att lämna ut uppgifter, och till formsaker gällande upprä- tandet av ett elektroniskt avtal samt bestäm- melser om ansvarsfrihet för den serviceleve- rantör som fungerar som förmedlare av med- delandet. I 16 och 20 § lagen om tillhanda- hållande av informationssamhällets tjänster finns en bestämmelse enligt vilken en servi- celeverantör som förmedlar nätmeddelandet kan förbjudas att låta material som misstänks vara olagligt ligga framme på nätet.

Domännamnen har en stark anknytning till varumärkesrätten och andra immateriella rät- tigheter. Domännamn som baserar sig på pri- vatpersoners namn har en nära anknytning till 3 § varumärkeslagen, enligt vilken var och en i sitt näringsidkande har rätt att an- vända sitt släktnamn, sin adress eller sitt fir- manamn som kännetecken för sina produkter, så länge användningen inte är ägnad för att förväxla produkten med ett annat, redan skyddat varumärke eller ett sådant namn, adress eller firmanamn som någon annan var- dan med full rätt använder i sin näringsverk- samhet. Kommunikationsverket har inga be- fogenheter att sakligt ta ställning till om ett visst domännamn kränker någon immateriell rättighet eller exempelvis förordna påföljder för en dylik situation eller besluta om ska- destånd. Såsom ovan har konstaterats ger 11 och 12 § lagen om domännamn ändå Kom- munikationsverket befogenhet att, beroende på situationen, antingen stänga av ett domän- namn som eventuellt kränker immateriella rättigheter för en viss tid eller återkalla det för gott. Varumärkesrättsliga oenigheter och andra tvister gällande immateriella rättigheter som anknyter till domännamn avgörs i tings- rätten med stöd av en speciallag som avser immateriella rättigheter, såsom varumärkes- lagen (7/1964).

2.1.2. Praxis

Efter att den nya lagen trädde i kraft har an- talet finländska domännamn fördubblats. Cirka 40 000 nya domännamn har beviljats, av vilka cirka 19 000 beviljades under den första dagen den nya lagen var i kraft.

Inom Kommunikationsverkets domännamnsförvaltning arbetar för närvarande totalt nio personer, av vilka fem sköter kundserviceuppgifter, två arbetar som jurister och två som tekniska stödpersoner. Ansökningar som kommer in till domännamssystemet behandlas helt och hållet automatiskt. Systemet behandlar och beviljar domännamnen praktiskt taget i realtid.

Kommunikationsverket uppfyller sin förhandsgranskningsskyldighet som avses i 6 § lagen om domännamn i praktiken så, att systemet automatiskt förhindrar ansökan om domännamn som innehåller felaktiga tecken eller är av fel längd. Ansökan om domännamn som är förbjudna i lag har förhindrats med hjälp av en separat spärlista. Över domännamn som uppmanar till brottslig verksamhet eller är kränkande upprätthålls en spärlista, som förhindrar att dessa kan ansökas. Spärlistorna uppdateras efter behov. På ansökningsblanketten informeras sökanden också om Kommunikationsverkets rätt att återkalla ett domännamn som uppmanar till brottslig verksamhet eller är kränkande.

Förbudet att registrera en fysisk persons namn övervakas ännu mer aktivt. Sökanden bör i sin ansökan meddela om det önskade domännamnet är en fysisk persons namn samt ange registernumret för namnet eller det skyddade märket som ansökan är baserad på. Sökanden informeras om Kommunikationsverkets rätt att återkalla ett illegalt domännamn. Sökandens rätt till ett domännamn som har angetts vara baserat på en fysisk persons namn granskas separat vid Kommunikationsverket.

Man strävar efter att förhindra rättsstridig registrering av skyddade namn och märken genom att i ansökan kräva att sökanden intygar att denne på förhand har utrett att det önskade domännamnet inte är någon annans skyddade namn eller märke. I systemet ges sökanden råd och vägledning för uppfyllandet av utredningsskyldigheten. På webbsidorna finns bland annat länkar till nödvändiga register.

Gällande lag om domännamn baserar sig alltså huvudsakligen på övervakning i efterhand. Om exempelvis innehavaren av ett visst varumärke observerar att ett domännamn som kränker hans varumärkesrättighe-

ter är i användning, kan han kräva att Kommunikationsverket stänger av eller återkallar domännamnet.

Kommunikationsverket har under den nya lagens giltighetstid fått in totalt 165 krav på avstängning eller återkallande, av vilka cirka 86 hittills har avgjorts. Största delen av kraven kom in omedelbart efter att lagen hade trätt i kraft. Endast 26 krav har godkänts, det vill säga domännamnet som var föremål för tvisten har på basis av kravet stängts av eller återkallats.

Grunden för kraven på återkallande har ofta varit en del av ett registrerat namn eller ett illustrerat varumärke. Om domännamnet och namnet eller märket som ligger till grund för kravet inte är exakt likadana, är förutsättningen för ett återkallande enligt lag att det varit domännamnsinnehavarens avsikt att skada innehavaren av namnet eller märket, eller rättsstridigt dra nytta av en annans namn eller märke. Merparten av kraven har tillbakavisats på grund av att man inte kunnat uppvisa prov på att avsikten varit att skada eller utnyttja namnet eller märket.

Enligt lag kan man överklaga Kommunikationsverkets beslut i förvaltningsdomstolen. Helsingfors förvaltningsdomstol behandlar för närvarande fyra besvär.

Enligt 5 § 4 mom. lagen om domännamn får domännamn inte sökas för att lagras i syfte att överlåta dem vidare. Med förbudet strävar man efter att förhindra fall där en person på en gång ansöker om flera domännamn med enda avsikt att i ett senare skede överlåta dem vidare. Vid Kommunikationsverket behandlas tio fall där man undersöker om lagringsförbudet har överträtts.

Efter att lagen trädde i kraft har Kommunikationsverket fått cirka tio fall för behandling, i vilka ett domännamn har påståtts vara rättsstridigt baserat på en fysisk persons namn. Kommunikationsverket har avgjort cirka hälften av fallen. Behandlingen och avgörandet av tvister som baserar sig på en fysisk persons namn har i praktiken visat sig vara en väsentligt snabbare och enklare process än avgörandet av kraven baserade på ett skyddat namn eller märke.

Utöver kraven på återkallande har Kommunikationsverket fattat beslut om sex krav som baserar sig på funktionsstörningar i do-

männamssystemet. Fyra av besluten har överklagats vid förvaltningsdomstolen.

2.2. Den internationella utvecklingen samt lagstiftning i utlandet och EG:s lagstiftning

2.2.1. Den internationella utvecklingen samt lagstiftning i utlandet

Allmänt

Den nedan presenterade internationella jämförelse gäller endast principerna för registrering av domännamn för privatpersoner. Den jämförande undersökningen omfattar flera olika stater. De jämförda staterna har valts på basis av tillgängligheten av en utredning om verksamhetsprinciperna för register som förs på deras område. Det har dock inte varit möjligt att göra en i alla avseenden täckande jämförelse, eftersom det finns stora skillnader mellan verksamhetsprinciperna för de olika registren avseende innehåll och juridisk status.

I Europa finns för närvarande totalt 51 lands- eller regionspecifika toppdomäner (Country Code Top Level Domains, ccTLD). Lagstiftningen gällande domännamn finns i mycket få länder, bland europeiska länder endast i Grekland, Spanien, Norge och Kroatien. Sverige bereder lagstiftning i ärendet. Registreringen av domännamn regleras i allmänhet endast av verksamhetspolicy vid det samfund (Registry) som för det landsspecifika registret, det vill säga samfundets egna registreringsprinciper.

Oftast är landsspecifika domännamn avsedda endast för användning av företag, organisationer, offentliga samfund och eventuellt privatpersoner som är bundna till ifrågavarande land eller region. I allmänhet förutsätts i registreringsprinciperna att sökandens hemort finns i ifrågavarande stat eller att sökanden är ifrågavarande lands medborgare. Sådana krav ingår i registreringsprinciperna för domännamn i bland annat Bosnien, Bulgarien, Spanien, Färöarna, Irland, Italien, Kroatien, Frankrike, Ungern, Vitryssland, Estland och Förenta Staterna (.us).

Huvudprinciperna för registreringar baserade på en fysisk persons namn

Alla domännamnsregister accepterar inte registreringar av fysiska personer eller personnamn godkänns inte som domännamn. Bestämmelser som förbjuder privatpersoners domännamn tillämpas bland annat på domännamnsregistren i Albanien, Malta, Monaco, Serbien och Montenegro, Slovenien och Estland. I dessa fall kan som domännamn i alla fall godkännas exempelvis ett personnamn som används som ett företags varumärke eller firmanamn. I andra domännamnsregister är det inte tillåtet att registrera personnamn eller privatpersoners domännamn direkt under landskoden, utan ett speciellt underdomännamn har reserverats för dessa, såsom .me.uk. Sådana krav ställs bland annat i Andorra, Storbritannien, Cypern, Isle of Man, Norge, Portugal och Rumänien.

I Förenta Staternas landsspecifika domännamnsregister .us tillåts registrering av privatpersoners domännamn och personnamn. Situationen är i detta avseende samma som i generiska domännamn, av vilka de flesta upprätthålls av amerikanska företag trots att de fungerar globalt.

Jämfört med övriga registreringar används domännamn som baserar sig på personnamn relativt litet i alla undersökta domännamnsregister. Få privatpersoner tycks vara intresserade av att ansöka om ett domännamn baserat på sitt eget namn.

Merparten av de domännamnsregister som tillåter att privatpersoner registrerar domännamn tillämpar tidsprioriteringsprincipen. Om två personer med samma namn ansöker om ett domännamn baserat på namnet avgörs företräde så att domännamnet beviljas personen som först ansökte om det. För att en ansökan skall godkännas bör den naturligtvis uppfylla de andra formella villkoren för registrering av ett domännamn; bland annat bör registreringsavgifterna vara ändamålsenligt betalda.

Bland de europeiska registren tillämpas en lösning som avviker från huvudregeln endast på Färöarna. För domännamnsregistreringar som baserar sig på en fysisk persons namn används ett speciellt förfarande, där domän-

namnsansökningar som lämnats av andra än personer som är skrivna på Färöarna kungörs i dagstidningen. En person som är skriven på Färöarna och har samma namn som i kungörelsen, har rätt att inom 20 dagar lämna sin egen domännamnsansökan och få företräde framför domännamnet som kungjorts. Utöver kungörelseförfarandet avviker verksamhetsprinciperna vid domännamnsregistret på Färöarna från övriga europeiska register i och med att man avgör företrädesrätten mellan ansökningar om domännamn som har lämnats samma dag genom lottdragning.

Av de undersökta registren kräver merparten i ansökningsskedet inga bevis av sökanden på att sökanden har rätt till namnet i domännamnet. I vissa domännamnsregister förutsätts att sökandens namn eller släktnamn är identiskt med det önskade domännamnet eller att domännamnet åtminstone utgörs av sökandens initialer. Sådana krav ställs vid domännamnsregistren i bland annat Spanien, Irland, Kroatien och Frankrike. I allmänhet ansvarar den som ansöker om ett domännamn också för att domännamnet inte kränker någon annans rätt till varumärke, firmamn eller namn.

Frågor som anknyter till identifiering av personen

I de landsspecifika domännamnsregistren krävs i allmänhet inte att den som ansöker om ett domännamn identifieras i ansökningsskedet. Detta torde baseras på tanken att det faktum att registreringen av domännamn är avgiftsbelagd i sig förhindrar försök till missbruk. I allmänhet avslöjar också användningen av bankgiro eller kreditkort personer som uppträder under falsk identitet.

I vissa domännamnsregister, exempelvis de i Bosnien, Bulgarien, Färöarna, Irland, Kroatien, Cypern, Portugal, Frankrike, San Marino och Ungern, krävs att en kopia av ett identitetsbevis lämnas i efterhand.

Elektronisk identifiering av personerna används inte i något land.

Personuppgifter som samlas in om fysiska personer och förändringar i uppgifterna

Uppgifter om sökanden som samlas in för

domännamnsregistrets behov inkluderar i allmänhet endast namn- och adressuppgifter samt telefonnummer. I vissa fall krävs också e-postadress. Så förfar man vid domännamnsregistren i exempelvis Bulgarien, Spanien, Irland, Österrike, Grekland, Kroatien, Liechtenstein, Isle of Man, Rumänien, Schweiz, Danmark och Ryssland.

I registreringsprinciperna vid nästan alla undersökta domännamnsregister finns bestämmelser om att sökanden bör meddela alla förändringar i sökandens uppgifter till domännamnsregistret. Typiska sanktioner för att inte ha meddelat förändringar i uppgifterna är hävande av avtalet om domännamn eller återkallande av domännamnet. För hävande av avtalet eller återkallande av domännamnet förutsätts i allmänhet dessutom att domännamnsinnehavaren inte korrigerar felet i uppgifterna inom en kort tidsperiod efter en påminnelse från den som för domännamnsregistret.

Registreringsprinciper avseende offentliga personers namn

Offentliga personer har inte getts någon särställning i registreringsprinciperna vid de landsspecifika domännamnsregistren. I avgörandena av praktiska tvistefall har offentliga personers namn däremot i vissa fall getts en viss särställning.

Skiljemannanämnderna för systemet UDRP (Uniform Dispute Resolution Procedure), som förvaltas av Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten WIPO, har fällt avgöranden gällande vissa offentliga personers namn. I fallen har de avgörande kriterierna ansetts vara hur exakt domännamnet motsvarar karendens, alltså den offentliga personens, namn, om domännamnsinnehavaren har någon rättighet som grund för sin domännamnsansökan samt om domännamnet är registrerat och om det har använts i ohederligt syfte. På basis av rättspraxis kan man dra slutsatsen att en offentlig persons rätt till ett domännamn som motsvarar personens namn skyddas åtminstone i fall då den offentliga personens namn till sin användning och ryktbarhet kan jämföras med ett varumärke.

Om registreringsprinciperna för skyddade släktnamn

I de landsspecifika registreringsprinciperna för domännamn ingår inga bestämmelser gällande skyddade släktnamn. Någon rättspraxis i ärendet finns inte heller. En del slutledningar kan ändå dras på basis av registreringsprinciper och praxis vid vissa domännamnsregister, där man åtminstone implicit ger skydd åt vissa släktnamn. Detta kan sägas åtminstone om de domännamnsregister som kräver att domännamnet som ansöks är identiskt med sökandens släktnamn, såsom vid domännamnsregistren i Spanien, Irland, Kroatien och Frankrike.

I många registreringsprinciper för landsspecifika domännamnsregister omnämns att domännamnet inte får kränka någon annans rätt till sitt namn. Inte heller i dessa fall förhindras registreringen av ett skyddat släktnamn som domännamn i ansökningskedet, men domännamnet kan i efterhand återkallas på begäran av innehavaren av rätten till det skyddade släktnamnet.

Avstängning eller återkallande av domännamn i konfliktsituationer

I alla undersökta domännamnsregister finns bestämmelser om avstängning och återkallande av ett domännamn. Villkoren för avstängning och återkallande av ett domännamn är ofta tekniska faktorer samt frågor som anknyter till allmän laglydighet, ordning eller moral. Därutöver kan avstängning eller återkallande komma i fråga om domännamnets innehavare vägrar att följa registerförarens anvisningar, uppmaningar och direktiv.

Nästan överallt följer man principen att en pågående tvist mellan domännamnsinnehavaren och en tredje part föranleder en stängning av domännamnet. Återkallande kommer i allmänhet i fråga på basis av bestämmelser som gäller domännamn ifall domännamnet strider mot nationell lag eller det finns ett lagkraftvunnet avgörande eller dom, som förordnar att domännamnet skall återkallas. Domen bör enligt vissa länders domännamnsbestämmelser kunna verkställas i ifrågavarande stat. Också WIPO:s skiljemannaförfarande i fråga om domännamn erkänns i

verksamhetsprinciperna för många länders rotregister.

2.2.2. EG:s lagstiftning

Europeiska gemenskapernas kommission gav den 12 december 2000 ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av toppdomänen .EU (KOM 2000, 827 slutlig, 2000/0328 COD). Rådets och parlamentets förordning 733/2002/EG trädde i kraft den 30 april 2002. Förordningens verkställande kräver ingen nationell lagstiftning av medlemsstaterna, utan den kan tillämpas som sådan i gemenskapens existerande lagstiftning.

Med förordningen skapas en ny regionkod .EU som anknyter till domännamnen och som enligt villkoren som noggrannare stadgas i förordningen kan användas av alla privatpersoner bosatta inom Europeiska gemenskapens medlemsstaters område eller juridiska personer som är etablerade inom området. Regionkoden baserar sig på eEurope-motionen och med hjälp av namnet strävar man efter att främja den elektroniska handeln och användningen av elektroniska tjänster inom Europeiska gemenskapens område. Med den egna regionkoden strävar man efter att erbjuda medlemsstaternas medborgare och företag ett tryggt och konkurrenskraftigt alternativ till de generiska domännamnen.

Till register som upprätthåller den europeiska regionkoden har av kommissionen valts EURID, som är ett belgiskt, svenskt och italienskt ideellt samföretag. Registreringar under regionkoden .EU kan i medlemsstaterna tas emot av sådana registerförare som har slutit ett avtal med EURID. Man börjar ta emot registreringar under regionkoden .EU tidigast den 1 maj 2004.

Tjänsten kommer att vara fullständigt automatiserad. Rätten till ett visst domännamn avgörs på basis av tidsprioritering, det vill säga baserat på i vilken ordning ansökningarna anlänt. Vissa domännamn som strider mot allmän moral och god sed kan inte registreras. Mera detaljerade bestämmelser om registreringsprinciper för registreringar baserade på fysiska personers namn har ännu inte definierats. Systemet kommer i alla fall att också i detta avseende basera sig helt och

hållet på övervakning i efterhand.

Domännamnet kan stängas av och återkallas i fall av missbruk. För konfliktsituationer finns tillgängligt ett frivilligt lösningsförfarande (Alternative Dispute Resolution, ADR).

2.3. Bedömning av nuläget

Det nuvarande domännamnssystemet kan bedömas fungera oklanderligt. Den nya lagen om domännamn ändrade verksamhetsprinciperna för systemet på ett betydande sätt, eftersom man vid registreringen av finländarnas domännamn övergick från det tids- och resurskrävande systemet med förhandsgranskning till övervakning i efterhand. Systemet tar nu emot registreringar automatiskt och personalens arbetsinsats behövs utöver för kundservice och tekniskt stöd huvudsakligen endast för avgörande av konfliktsituationer.

Ett relativt rimligt antal krav på avstängning eller återkallande av domännamn har kommit in till Kommunikationsverket jämfört med antalet registreringar, såsom ovan konstaterats. Merparten av kraven kom in omedelbart efter att lagen hade trätt i kraft. Rusningen som uppstod genast efter att lagen hade trätt i kraft reds ut under år 2004. Övervakningssystemet baserat på utredning av krav som presenterats i efterhand verkar alltså fungera som väntat.

Antalet finländska domännamnsregistreringar har fördubblats tack vare den nya lagen om domännamn. Fi-roten erbjuder nu finländska företag och samfund ett verkligt alternativ till generiska domännamn. Detta är betydelsefullt också i fråga om konfliktsituationer som anknyter till innehållet på webbsidorna.

Behovet att öppna en finländska landsrot också för registrering av privatpersoner är uppenbart. Detta krävs också av riksdagen i dess resolution om lagen om domännamn.

Utöver behoven av förändring som anknyter till privatpersoners domännamn har det under lagens giltighetstid framkommit några mindre reformbehov. Kommunikationsverket behöver i sin verksamhet bland annat en bestämmelse som berättigar verket till att delge beslut om domännamnet per e-post.

Kommunikationsverket behöver också en bestämmelse på basis av vilken man kan informera om beslut angående domännamn på elektronisk väg med offentlig delgivning. Kontaktuppgifterna som uppges i ansökan om domännamn är baserade endast på vad sökanden meddelat. I tillämpningen av gällande lag har man observerat att en liten del av ansökningarna om domännamn har lämnats med så bristfälliga eller felaktiga uppgifter, att det varit omöjligt att kontakta innehavaren av domännamnet på basis av kontaktuppgifterna. Någon annan person kan i alla fall ha ett legitimt intresse för domännamnet som beviljats på basis av en bristfällig eller felaktig ansökan. För dylika situationer behövs en bestämmelse för enkel elektronisk offentlig delgivning. Bestämmelsen är nödvändig, eftersom bestämmelsen om offentlig delgivning i 62 § förvaltningslagen (434/2003) inte lämpar sig för den elektroniska tjänstens utbud. Att hålla ett beslut om domännamn framlagt hos myndighet och delge beslutet på myndighetens anslagstavla eller i lokala dagstidningar lämpar sig inte i praktiken som förfarande för myndighets-tjänster som är enbart elektroniska. I lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) finns inte heller några bestämmelser om möjligheten att ge offentlig delgivning på elektronisk väg.

3. Syftet med propositionen och de viktigaste förslagen

3.1. Mål

Enligt regeringsprogrammet bör Finland i sin teknologipolitik vara i främsta ledet och en föregångare inom förverkligandet av ett humant och hållbart informationssamhälle. Med propositionen strävar man efter att främja den allmänna utvecklingen av informationssamhället och öka den elektroniska handeln. Utvecklingen av informationssamhället har en central samhälls- och ekonomisk betydelse bland annat för ekonomins förnyelse, bildandet av nätverk i samhället och i övrigt, förstärkandet av industrin för innehållsproduktion och effektivisering av de offentliga tjänsterna.

Målet med propositionen är också att främ-

ja yttrandefriheten. Kommunikationen över Internet har blivit en betydande av den finländska vardagen. Internet är också ett centralt masskommunikationsmedel. Domännamnet har betydelse för kommunikationen över datornätet och själva domännamnet kan också utgöra ett meddelande till allmänheten. Med propositionen strävar man efter att öka antalet finländska domännamn. Ett fungerande domännamnssystem skapar förutsättningar för effektiv användning av yttrandefriheten i datornätet.

Enligt gällande lag om domännamn kan privatpersoner inte skaffa ett domännamn för eget bruk. Denna utgångspunkt försätter medborgarna i ojämlig ställning, eftersom endast medborgare som verkar genom ett företag eller annat samfund kan skaffa ett domännamn. Med propositionen strävar man efter att garantera lika möjligheter för alla medborgare att skaffa ett finländskt domännamn.

Med propositionen strävar man efter att öka antalet finländska webbsidor och därigenom inverka positivt också på den finländska innehållsproduktionen.

En ökning av antalet registrerade domännamn under den finländska fi-roten har också indirekta verkningar på webbsidornas innehåll. Materialet på dessa webbsidor lyder i allmänhet under de finländska laglighetsövervaknings- och judiciella myndigheterna. Finländska myndigheter har däremot i regel ingen befogenhet att ingripa i innehållet på webbsidor under en generisk rot. Målet är att majoriteten av de finländska registreringarna av domännamn skall överföras från de generiska rötterna till den inhemska landsroten. På så sätt strävar man jämsides med de andra målen också efter att förebygga problem som anknyter till olagligt innehåll på webbsidor-na.

3.2. Alternativ för genomförande

3.2.1. Övervakning i efterhand eller på förhand

Den förslagna reformen av lagen om domännamn ökar sannolikt antalet sökanden som visar intresse för ett finländskt domännamn. Kommunikationsverket torde behöva

förbereda sig på en ökning av antalet ansökningar och anpassa sin tjänst till att motsvara kraven hos privatkunder. Under beredningen har framkommit att behandlingen av privatpersoners ansökningar med hjälp av det automatiska servicesystemet är den enda möjligheten att klara av situationen utan betydande tilläggsresurser och förlängda handläggningstider.

Användningen av Kommunikationsverkets tjänster i det nuvarande domännamnssystemet är enkel. I systemet får sökanden aktivt råd och vägledning. Ansökningarna behandlas snabbt och kostnadseffektivt.

Om det efter registreringen av ett domännamn framgår att den som söker ett domännamn inte har rätt till önskat domännamn, kan innehavaren av rätten till namnet eller märket som kränktes av domännamnet kräva att namnet stängs av eller återkallas. Det är enkelt att lämna ett krav och handläggningstiden är betydligt kortare än exempelvis en domstolsbehandling av motsvarande ärende.

En återgång till ett system med övervakning på förhand skulle innebära ett steg bakåt. Det inverkar avgörande på ansökningarnas handläggningstid och kostnader och därigenom på efterfrågan på fi-domännamn. Ett registreringssystem med förhandsgranskning kan genomföras endast så att granskningen sker manuellt. Manuell handläggning av de uppskattade mängderna ansökningar skulle åtminstone i början kräva att den nuvarande kundservicepersonalen tredubblas. Detta höjer märkbart kostnaderna för domännamnsförvaltningen, vilket inverkar på priserna för domännamnen.

Det är inte rimligt att ta i bruk förhandsgranskning endast för domännamnsansökningar lämnade av privatpersoner, om ansökningar lämnade av representanter för företag och samfund samtidigt handläggs utan förhandsgranskning. Ett system för övervakning på förhand är också svårt att bygga upp tekniskt. Tekniskt sett är den enda möjligheten att på förhand förhindra behandling av en ansökan att definiera en viss teckensträng som förbjuden, så att systemet inte godkänner ett försök till registrering på basis av denna. Att skydda en fysisk persons namn med detta förfarande kräver att alla finländska personnamn och varianter härledda av dessa tas

med på en spärlista. Verkningarna av en så omfattande spärlista på hela systemets tekniska funktion är oklara.

Att posta ett varningsmeddelande till andra personer med samma namn är inte en fungerande lösning med tanke på systemets grundprinciper och Kommunikationsverkets resurser. Att skicka ut ett meddelande till en stor skara människor vilkas kontaktuppgifter, exempelvis e-postadresser, Kommunikationsverket inte har, är arbetsdrygt och dyrt. Kommunikationsverket kan skicka ut meddelandet först efter att domännamnsansökan tagits upp till behandling. I situationer där registreringen är berättigad har tidsprioriteringsprincipen redan avgjort rätten till domännamnet till fördel för den ursprungliga sökanden. En oberättigad registrering å sin sida kan korrigeras genom att domännamnet stängs av eller återkallas i vilket skede som helst.

Kommunikationsverkets uppgift enligt 6 § 1 mom. gällande lag är att sträva efter att med tekniskt och ekonomiskt ändamålsenliga metoder garantera att ett domännamn som sökts uppfyller kraven i 4 §. På grund av en fysisk persons svagare ställning kan man inte låta skyddandet av personens namn vila helt och hållet på privatpersoners egen aktivitet. Förvaltningens serviceprincip och myndigheternas allmänna utredningsskyldighet kräver också av Kommunikationsverket en mer omfattande bakgrundsutredning i samband med en ansökan som baserar sig på en fysisk persons namn.

I handläggningen av en domännamnsansökan som baserar sig på en privatpersons namn kräver utredningsskyldigheten som avses i 6 § 1 mom. i praktiken att domännamn som baserar sig på en fysisk persons namn granskas genom att man exempelvis jämför uppgifterna som uppgetts i ansökan med uppgifterna som finns införda i befolkningsdatasystemet som upprätthålls av Befolkningsregistercentralen.

Avskiljandet av domännamnsansökningar som baserar sig på en fysisk persons namn från andra domännamnsansökningar kan ändå utföras endast på basis av vad sökanden själv uppgett, såsom för närvarande. Någon annan lösning är inte tekniskt möjlig. Med detta tekniskt och ekonomiskt ändamålsenli-

ga praktiska arrangemang kan man i alla fall motverka merparten av eventuella fall av missbruk och missförstånd som anknyter till personuppgifterna.

I beredningen har man av ovannämnda orsaker beslutat att föreslå, att man huvudsakligen behåller systemet med övervakning i efterhand, som i alla fall stöds av Kommunikationsverkets tidigare mer omfattande utredningsskyldighet.

3.2.2. *Alternativ som anknyter till identifiering av personen*

Under beredningen av propositionen har man begrundat ett alternativ enligt vilket en stark och tillförlitlig metod för identifiering av personen kan användas i ansökningsprocessen för fysiska personers domännamn. Med en tillförlitlig identifiering kan man motverka åtminstone några domännamnsregistreringar som görs i ohederligt syfte. Av verktygen för en tillförlitlig identifiering övervägde man under beredningen åtminstone ibruktage av elektroniska identitetskort, bankernas kodsystém eller postens motagningsbevis.

Under beredningen av propositionen konstaterade man att det i detta fall fanns många faktorer som talar emot användningen av elektroniska identitetskort. Endast en bråkdel av finländarna har ett elektroniskt identitetskort; för närvarande använder endast cirka 35 000 – 40 000 medborgare ett elektroniskt identitetskort. Ett elektroniskt identitetskort kostar 40 euro och kortläsaren som behövs för dess användning cirka 20 – 60 euro. För att skaffa kortet bör man personligen besöka polisinsrättningen. Majoriteten av medborgarna kan alltså inte använda en domännamns-tjänst som fungerar endast med elektroniskt identitetskort utan tilläggsinvesteringar, tidsförlust och förlorade rättigheter. Identifiering på basis av kortet försätter medborgarna i ojämlig ställning och gallrar bort potentiella användare av tjänsten. Antalet finländska domännamn skulle inte öka på förväntat sätt.

Rådgivning angående anskaffning och användning av kortet faller i praktiken på Kommunikationsverkets lott, vilket betydligt ökar Kommunikationsverkets kundtjänsts uppgifter. Kundrådgivningen blir problema-

tisk, eftersom det inte är fråga om Kommunikationsverkets egen produkt. Av samma anledning kan Kommunikationsverket inte ansvara för kortets funktion, vilket kan vara svårt för kunderna att inse.

Överföringen av kodsystemen som används av bankerna till domännamnstjänsten kan också det vålla svårigheter. Man blir tvungen att erbjuda tjänsten via alla banker på marknaden, och alla medborgare använder trots allt inte nödvändigtvis de nätbankskoder som domännamnstjänsten förutsätter. Identifieringsmetoden kan också i detta fall försätta medborgarna i ojämlig ställning och orsaka förlust av rättigheter. Utöver avgifter för ibruktagande och månatliga utgifter debiterar bankerna också en engångsavgift för transaktioner vid användningen av identifieringssystemet, så kostnaderna för tjänsten skulle stiga.

Postens identifieringsmetoder, såsom användningen av emottagningsbevis, är inte speciellt tillförlitliga och tillför alltså inte önskat mervärde till identifieringen av personen. Användningen av bevisen gör registreringsprocessen för domännamn långsammare. Användningen av emottagningsbevis höjer också kostnaderna för registreringen. Priset på ett emottagningsbevis är för närvarande 4,30 €, så att sända ut 10 000 emottagningsbevis skulle kosta Kommunikationsverket 43 000 €. Utöver dessa kostnader bör man ta i beräkning kostnaderna som orsakas av de returnerade emottagningsbevisen.

Personens förlust av rättigheter i fall där någon ohederligt registrerar ett domännamn som baserar sig på en annan fysisk persons namn är små. Domännamnsansökan betalas genast då tjänsten används, så anskaffandet av ett domännamn i någons annans namn orsakar inte den andra personen betalningsskyldighet. Personen har alltid rätt att i efterhand be Kommunikationsverket stänga av eller återkalla domännamnet, ifall det har anskaffats rättsstridigt på basis av en annan fysisk persons namn. Man kan effektivt ingripa i olagligt material på en finländsk webbsida bland annat med stöd av strafflagen, yttrandefrihetslagen, lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster och andra speciallagar.

Ett sammandrag av varför man under be-

redningen stannade för det föreslagna alternativet är att identifiering av sökanden är dyrt och problematiskt, och något system som behandlar alla medborgare jämlikt inte finns att tillgå. Att bygga upp och testa en applikation för serviceautomationssystemet som baserar sig på identifiering av personen är ännu dyrare och mer tidskrävande än att producera en vanlig applikation. Domännamnsprodukternas priser blir betydligt högre än de är för tillfället. Ett domännamnsystem för privatpersoner som baserar sig på stark identifiering är i grunden annorlunda än tjänsten inriktad på företag. Nivån på identifieringen växlar beroende på vilken tjänst personen använder. På grund av kostnaderna för identifieringen blir privatpersonerna tvungna att betala ett högre pris för tjänsten än företag och andra samfund. Nackdelarna med identifieringen är i detta fall större än den uppnådda nyttan. Av dessa orsaker har man i propositionen beslutat att föreslå att personer inte identifieras då de ansöker om ett domännamn.

Att ansöka om domännamn anonymt är ändå inte möjligt. Enligt förslaget skall den som ansöker om ett domännamn i sin ansökan uppge tillförlitliga och korrekta personuppgifter, inklusive sin personbeteckning. Enligt 16 kap. 5 § strafflagen kriminaliseras lämnandet av felaktiga personuppgifter till myndighet och i samma kapitel 7 § kriminaliseras lämnandet av felaktiga registeruppgifter till myndighet. Straffhotet, Kommunikationsverkets utredningsskyldighet som avses i 6 § 1 mom. samt Kommunikationsverkets möjlighet att stänga av eller återkalla ett domännamn i vissa fall av missbruk eller försummelse ger tillräckligt skydd för systemets tillförlitlighet och funktionsduglighet.

3.2.3. *Företrädesrätt mellan fysiska personer med samma namn*

Under beredningen av propositionen övervägde man olika alternativ för att avgöra rätten till ett domännamn som baserar sig på en persons namn för fysiska personer med samma namn. Bland annat tog man upp tanken på att bevilja företräde för offentliga personer.

En offentlig persons eventuella förhands-

rätt till ett domännamn som baserar sig på dennes egna fysiska persons namn begründades för att ge bättre skydd åt andra fysiska personer. Offentliga personer är på grund av sin särställning mer utsatta än andra för olika slags ärekränkning och missbruk av ett eventuellt varumärke.

Att bevilja företräde för vissa persongrupper är dock betänkligt med tanke på medborgarnas jämlikhet. En privilegierad ställning för vissa personer kan inverka negativt på genomförandet av andra medborgares yttrandefrihet. Definitionen av begreppet offentlig person är dessutom problematiskt och man blir tvungen att kontinuerligt ändra begreppet.

Under beredningen beslöt man att föreslå tidsprioritetsprincipen (den så kallade first come, first served-principen) för att avgöra den inbördes ordningen mellan fysiska personer med samma namn. Den som kommer först med sin ansökan får ett domännamn som baserar sig på den fysiska personens namn. Principen är densamma som för företag och samfund. I Finland finns många personer med samma namn, vilkas inbördes rätt till ett domännamn som baserar sig på namnet knappast kan avgöras lika opartiskt på något annat sätt. Den föreslagna metoden är rättvis för alla och behandlar alla medborgare jämlikt.

Under beredningen konstaterades också att det inte lönar sig att i lagen föreslå färdiga lösningar för sätt att bilda alternativa domännamn (exempelvis www.matti.virtanen1.fi, www.mattivirtanen2.fi) för sådana fysiska personer som förlorat sin rätt till ett domännamn som baserar sig på personens namn på grund av tidsprioriteringen. Med andra registers praxis och erfarenheter i åtanke kan man konstatera att de som ansöker om ett domännamn i dessa fall fritt vill formulera ett ersätande domännamn för eget bruk.

Med tanke på medborgarnas rättsskydd är det nödvändigt att man informerar tillräckligt väl om reformen och dess centrala principer, speciellt om tidsprioriteringsprincipen.

3.2.4. Minderårigas ställning

Under beredningen av propositionen har man övervägt om det borde införas en undre

åldersgräns för fysiska personer som är berättigade till att ansöka om ett domännamn. Under beredningen beslöt man att föreslå en åldersgräns på 15 år.

Enligt 6 § 3 mom. grundlagen bör barn behandlas jämlikt som individer och de bör få inverka på ärenden som gäller dem själva på sätt som motsvarar deras utveckling. Enligt lagen om förmyndarverksamhet (442/1999, nedan förmyndarskapslagen) handhas en minderårigs ekonomiska ärenden av en intressebevakare. En minderårig har inte rätt att råda över sin egendom och sluta avtal eller utföra andra rättshandlingar, om inte annat föreskrivs i lag. Enligt 24 § förmyndarskapslagen har en minderårig dock rätt att utföra rättshandlingar som efter omständigheterna är allmänna och av ringa betydelse. En minderårig har också rätt att besluta om sådan egendom som intressebevakaren har gett honom att råda över. En minderårig har likaså rätt att råda över det som han genom eget arbete har förtjänat.

Annat föreskrivs i lag bland annat i 3 § lagen om unga arbetstagare (998/1993), enligt vilken en person som fyllt femton år i egen skap av arbetstagare själv får sluta samt säga upp och häva sitt arbetsavtal. Enligt paragrafen har förmyndaren dock rätt att häva en ung arbetstagares arbetsavtal om hävandet är nödvändigt för dennes uppfostran, utveckling och hälsa.

I förvaltningslagen finns noggrannare bestämmelser angående förandet av en minderårigs talan i ett förvaltningsförfarande. Huvudregeln är att i förvaltningsförfaranden som gäller en minderårigs ekonomiska ärenden förs dennes talan av intressebevakaren. Den minderåriga har dock med stöd av förvaltningslagen rätt att på egen hand föra sin talan i ett ärende som gäller inkomst eller förmögenhet som denne råder över. I ett ärende som gäller minderåriga personer har en minderårig som fyllt 15 år rätt att jämsides med sin förmyndare föra sin talan. Den som ansöker om ett domännamn är genom bestämmelserna i lagen om domännamn skyldig att utreda många frågor. Sökanden är i praktiken ansvarig för att domännamnet inte kränker någon annans skyddade namn eller märke, det vill säga ett namn eller märke som finns upptaget i handels-, varumärkes-, före-

nings-, stiftelse- eller partiregistret, eller ett etablerat namn, sekundärt kännetecken eller varumärke som avses i firmalagen (128/1979) och varumärkeslagen. På motsvarande sätt skyddade namn och märken är också namnen på statliga affärsverk, självständiga offentligrättsliga inrättningar, offentligrättsliga föreningar och främmande staters beskickningar eller dessas organ.

I Kommunikationsverkets domännamnssystem får sökanden god vägledning och erbjuds bland annat direkta länkar till registren som förs över ovannämnda skyddade namn och märken. Trots myndighetens råd och vägledning bör sökanden själv kunna bedöma om domännamnsansökan kränker en annan persons rätt. Ansökan om ett domännamn som kränker en annan persons rätt kan också utgöra grunden för skadeståndsskyldighet. På grund dessa orsaker har man inte velat öppna tjänsten för barn. Med beaktande av att en 15-årig person straffrättsligt anses ansvarig för sina handlingar och att en 15-åring tillåts ingå arbetsavtal samt självständigt besluta om inkomster som förtjänats genom eget arbete, har man under beredningen beslutat att föreslå 15 år som åldersgräns i stället för 18 år. I praktiken begränsas en minderårigs möjlighet att skaffa sig ett domännamn också av betalningssätten för ansökan om ett domännamn, vilka är betalning med hjälp av nätbankkoder som banken har beviljat eller kreditkortsbetalning. En minderårig kan inte få rätt att använda nätbankstjänster utan intressebevakarens samtycke.

3.2.5. *Tillämpning av distansförsäljningsbestämmelserna i konsument-skyddslagen*

Under beredningen av lagen om domännamn har man tagit upp frågan om tillämpningen av bestämmelserna om distansförsäljning i 6 kap. konsument-skyddslagen (38/1978) på domännamnstjänsten som Kommunikationsverket erbjuder. Om dessa bestämmelser tillämpas på erbjudandet av domännamn eller ej har betydelse med tanke på automationsservicesystemet. Konsument-skyddslagens bestämmelser om distansförsäljning kräver överlåtelse av vissa förhandsuppgifter, en speciell bekräftelsemetod för

uppgifter och framför allt rätten att avbeställa tjänsten. Av dessa går speciellt rätten att avbeställa tjänsten dåligt ihop med grundprinciperna för det nuvarande domännamnssystemet.

Enligt 6 kap. 4 § konsument-skyddslagen avses med distansförsäljning att en konsumtionsartikel bjuds ut åt konsumenten med hjälp av en distansförsäljningsmetod som näringsidkaren har arrangerat och att man för avtalen och föregående marknadsföring använder endast en eller flera telekommunikationsmetoder. Enligt 1 kap. 5 § konsument-skyddslagen avses med näringsidkare en fysisk person eller privat eller offentlig juridisk person, som i avsikt att skaffa sig inkomster eller annan ekonomisk vinst yrkesmässigt handlar med, säljer eller på annat sätt bjuder ut konsumtionsartiklar mot ersättning. I regeringens proposition med förslag till ändring av ifrågavarande paragraf (RP 360/1992 rd) lades i 1 kap. 5 § uttryckligen till ett omnämnande om att en person som verkar som näringsidkare bör verka i avsikt att skaffa sig inkomster eller annan ekonomisk vinst. Detta ansågs enligt motiveringarna vara befogat bland annat för att klargöra att lagstadgade tjänster som bjuds ut av offentliga samfund och som inte idkas utgående från kommersiella principer står utanför konsument-skyddslagstiftningen.

Kommunikationsverket beviljar inte domännamn och för domännamnsregistret för att skaffa inkomster eller annan ekonomisk vinst. Kommunikationsverket bjuder ut en lagstadgad tjänst som inte idkas utgående från kommersiella principer. Avgifterna för tjänsten bestäms enligt 5 § 5 mom. lagen om domännamn på basis av motiveringarna i lagen om grunderna för avgifter till staten. Genom ovannämnda motiveringar kom man under beredningen fram till att Kommunikationsverket inte kan anses vara en näringsidkare såsom avses i konsument-skyddslagen och att lagens bestämmelser om distansförsäljning inte behöver tillämpas på erbjudandet av domännamnstjänster.

3.3. **De viktigaste förslagen**

I propositionen föreslås att lagen om domännamn ändras. Enligt förslaget skall en

den som fyllt 15 år i fortsättningen ha rätt att ansöka om ett finländskt domännamn. En annan central ändring som föreslås i propositionen är att domännamnet som ansöks enklare än tidigare kan basera sig på en fysisk persons namn.

Enligt förslaget kan ett domännamn som ansöks av en privatperson vara vilket artnamn (www.peruna.fi), förkortning eller egennamn (www.mattivirtanen.fi) som helst, förutsatt att det inte är i användning. För fysiska personer med samma namn avgörs företräde med hjälp av tidsprioritering, det vill säga av personer med samma namn som ansöker om domännamn får den person vars ansökan först anlänt till Kommunikationsverket ett domännamn som motsvarar personens namn.

Likaså avgörs företrädesordningen mellan en fysisk och juridisk person avseende rätten till ett domännamn på basis av tidsprioritering. Exempelvis tillfaller rätten till ett domännamn som baserar sig på ett varumärke som motsvarar en fysisk persons namn antingen den fysiska personen med namnet i fråga eller innehavaren av varumärket som motsvarar namnet, beroende på vilken av parterna ansökan som först anlänt till Kommunikationsverket.

Tecken som är tillåtna i domännamn och förbjudna domännamn regleras i övrigt i enlighet med gällande lag, förutom att ansökan om domännamn som baserar sig på en annan fysisk persons namn förbjuds. Att ansöka om domännamn anonymt är i praktiken omöjligt.

Ansökningsprocessen för en privatpersons domännamn skall enligt förslaget i stora drag vara densamma som för företag och andra sammanslutningar. En ansökan om domännamn på en av Kommunikationsverket fastställd blankett kan lämnas till Kommunikationsverket antingen personligen eller på elektronisk väg på Kommunikationsverkets webbsidor.

Kommunikationsverket bjuder ut sin tjänst på båda inhemska språken och på engelska. Redan i det nuvarande systemet fäster man speciell uppmärksamhet vid att ge råd och informera kunden. Utvidgningen av den elektroniska tjänsten till att täcka också privatpersoner ställer allt högre kvalitetskrav på Kommunikationsverkets kundtjänst. Vid änd-

ringen av Kommunikationsverkets webbtjänst fäster man speciell uppmärksamhet vid privatkundernas svagare ställning jämfört med företagen.

Då en privatperson ansöker om ett domännamn lämnas dennes personuppgifter på nätet via en skyddad anslutning. Att ansöka om domännamn anonymt är enligt förslaget inte möjligt. Sökandens personuppgifter registreras i två olika register, av vilka det ena är tillgängligt på nätet (domännamnsregister) och det andra primärt endast i Kommunikationsverkets bruk (kundregister). En fysisk person kan enligt förslaget förbjuda att vissa av kontaktuppgifterna publiceras i domännamnsregistret.

Personbeteckningen används enligt propositionen inte för att identifiera en person då denne ansöker om ett domännamn, utan endast som ett hjälpmedel för Kommunikationsverket för att särskilja personer med samma namn. Personbeteckningen får inte publiceras i domännamnsregistret utan endast bevaras i kundregistret. I övrigt tillämpas personuppgiftslagen (523/1999) på behandlingen av personuppgifterna.

En privatpersons domännamns giltighetstid samt förfarande för uppsägning och förnyande förblir desamma som i gällande lag.

Enligt förslaget skall också övervakningen av privatpersoners domännamn i huvudsak ske i efterhand. En privatperson kan i eventuella problemsituationer be Kommunikationsverket att stänga av ett domännamn som baserar sig på personens namn på en viss tid eller återkalla domännamnet för gott. Föresattningsarna för avstängning och återkallande regleras i lag.

Kommunikationsverket berättigas med en speciell bestämmelse till att med partens tillåtelse meddela om beslut som anknyter till domännamnet per e-post samt i vissa fall med ett offentligt meddelande på verkets webbsidor. Elektronisk offentlig delgivning med hjälp av ett meddelande som publiceras på webbsidorna avviker från de traditionella grundläggande utgångspunkterna för offentlig delgivning på så sätt att utgångspunkten är att meddelandet finns till påseende endast på myndighetens webbsidor. I traditionell offentlig delgivning som regleras i förvaltningslagen motsvaras denna metod närmast

av att delge beslutet på myndighetens anslagstavla. Anslagstavlan är dock med tanke på mottagande av delgivning endast ett kompletterande delgivningssätt, eftersom det enligt 63 § förvaltningslagen är avgörande att publicera meddelandet i en officiell tidning. På detta sätt har man strävat efter att garantera speciellt bevisning i efterhand av delgivningen. Förslagets utgångspunkt är en annan, eftersom man ansett att publicering av meddelandet i en officiell tidning är för långsamt och onödigt byråkratiskt i en tjänst som baserar sig enbart på elektronisk kommunikation och där man inte heller i övrigt använder sig av skriftligt förfarande. Bevisning i efterhand av offentlig delgivning kan ske exempelvis så att Kommunikationsverket sparar en kopia av webbsidan där den elektroniska delgivningen har publicerats.

I propositionen förslås inte att Kommunikationsverket berättigas till att ingripa i innehållet som publiceras på webbsidorna. Övervakningen av innehållet på webbsidorna sköts även i fortsättningen av de allmänna laglighetsövervakningsmyndigheterna. Ingripandet i lagstridig verksamhet som idkas på webbsidorna sker även i fortsättningen huvudsakligen med stöd av annan lagstiftning.

4. Propositionens verkningar

En ökning av antalet domännamn under den finländska landskoden förbättrar för sin del finländarnas synlighet i den elektroniska handel som baserar sig på användning av Internet. Ett domännamn som anknyter till ett visst geografiskt område ger ofta en hänvisning till den legislativa ram som innehavaren av domännamnet är skyldig att följa. I sin egenskap av en sådan vägvisare kan ett inhemskt domännamn mycket väl komma att förbättra de finländska konsumenternas förtroende för elektronisk handel och uppmuntra konsumenterna till sådan handel. Propositionen förväntas i detta avseende ha en positiv inverkan på utvecklingen av informationssambället i Finland.

Regleringen av kommunikationsnätets infrastruktur har alltid sin beröringspunkt också med produktionen av innehållet som förmedlas via nätet. En ökning av antalet finländska domännamn förväntas ha en positiv inverkan

på den finländska innehållsproduktionen.

Användningen av Internet har redan nu vuxit till en betydande del av den finländska kommunikationen. Ett fungerande domännamnssystem skapar förutsättningar för effektiv användning av yttrandefriheten i datornätet. Propositionen leder sannolikt till en ökning av antalet finländska domännamn, vilket som företeelse ökar användningen av Internet och inverkar positivt på medborgarnas yttrandefrihet.

Enligt gällande lag om domännamn kan fysiska personer inte skaffa ett domännamn för eget bruk. Grundlagsutskottet konstaterade i ett utlåtande (GrLU 54/2002 rd) att det inte är befogat med tanke på det praktiska genomförandet av yttrandefriheten att på detta sätt försätta fysiska personer i en sämre ställning än juridiska personer. Att begränsa kretsen av personer som är berättigade till att ansöka om ett domännamn var dock då av praktiska orsaker en oundviklig temporär lösning. Den nu föreslagna förändringen rättar till detta missförhållande. Fysiska personer har en bättre ställning än tidigare, eftersom också de kan ansöka om ett finländskt domännamn för eget bruk.

Propositionen har verkningar som utvidgar teleoperatörernas och andra domännamnsleverantörers affärsverksamhet. Marknadsföringen och försäljningen av domännamn för privatpersoner under fi-roten kommer sannolikt att utgöra ett nytt affärsverksamhetsområde för domännamnsleverantörer.

Propositionen kommer också att inverka på Kommunikationsverkets kundtjänst. Den effektivare granskningen av domännamn som baserar sig på en fysisk persons namn ökar arbetsbördan för både kundservicepersonalen och domännamnsförvaltningens jurister. Verkets domännamnsförvaltning blir tvungen att anpassa sin kundtjänst till nivån som de enskilda kunderna kräver. Ur kundtjänstens synvinkel är de enskilda kunderna mer utmanande och arbetsdryga än företagskunderna. Den föreslagna förändringen kommer att utöka kundtjänstens arbetsmängd i form av eventuella missförstånd, problem med användningen, förlagda användarnamn och olika förfrågningar. Även mängden uppsåtligt ofog och missbruk kan komma att bli större än då man arbetade med företagskunder. Att

hålla vanliga medborgares adress- och kontaktuppgifter aktuella kommer att kräva mera arbete än företagskundernas uppgifter. Detta problem kommer sannolikt att synas speciellt då giltighetstiden för domännamnen skall förlängas. Returnerade brev till kunderna och adressutredningar som anknyter till dessa kommer att ta mera tid i anspråk.

Om reformen genomförs i föreslagen form ökar den Kommunikationsverkets behov av personal med uppskattningsvis 1–3 personer för kundtjänstuppgifter. Reformen kan också komma att utöka behovet av juristpersonal. Reformen ökar sannolikt också verkets inkomster i och med att antalet domännamn ökar. De ökade inkomsterna bedöms täcka domännamnsförvaltningens höjda kostnader. Reformen bedöms alltså inte höja priserna på domännamnen.

Antalet domännamn bedöms under de första åren öka med cirka 10 000–20 000 genom den nya registreringen av enskilda kunder. Någon noggrannare uppskattning av ökningen i antalet domännamn kan inte ges i detta skede.

5. Beredningen av propositionen

5.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial

Regeringens proposition har beretts som tjänsteuppdrag vid trafik- och kommunikationsministeriet.

Uttalanden om propositionen har begärts från 277 myndigheter, organisationer, samfund och experter. Ett uttalande lämnades av de som fått begäran av 40 myndigheter, organisationer och samfund. Under remissbehandlingen var det möjligt att fritt kommentera utkastet till propositionen också via ministeriets webbsidor. Till den öppna begäran om uttalande fick man respons från 14 medborgare.

Ett separat sammandrag av uttalandena har utarbetats.

5.2. Uttalandena och beaktandet av dem

En klar majoritet av personerna som lämnade uttalanden understödde målsättningarna

i utkastet till propositionen och de föreslagna metoderna för att genomföra dem. I uttalandena om utkastet till proposition fästes uppmärksamhet närmast vid detaljer i bestämmelserna. Propositionens grundläggande utgångspunkter har alltså inte ändrats på grund av remissbehandlingen.

På grund av kommentarerna som gavs under remissbehandlingen har man i motiveringarna strävat efter att tydligare uttrycka det faktum att en fysisk person har rätt att ansöka om ett domännamn som baserar sig på vilket artnamn som helst, med vilket avses också domännamn som baserar sig på personens för- eller släktnamn och inte endast på en kombination av dessa. Även propositionens registerbestämmelser har preciserats och motiveringarna för föreskrifter angående minderåriga och elektronisk delgivning har omarbetats.

I vissa uttalanden uttrycktes önskemål om att man till lagen om domännamn skulle tillägga reglering av specialtecken (å, ä och ö). Enligt 4 § 1 mom. gällande lag om domännamn ger Kommunikationsverket noggrannare bestämmelser om tecken som är tillåtna i domännamnet. Frågan regleras alltså utgående från Kommunikationsverkets tekniska föreskrifter, inte i lagen om domännamn.

Det kan dock vara nödvändigt att i lagen inkludera vissa grundläggande principer för den inbördes företrädesrätten mellan domännamn som baserar sig på specialtecken och traditionella domännamn. Samtidigt bör också utredas om ibruktagandet av specialtecken inverkar på principerna för återkallande eller avstängning av domännamn. Ibruktagandet av specialtecken är ett nytt fenomen som fortfarande förknippas med många tekniska problem. Innan specialtecken tas i bruk lönar det sig att först följa om de blir mer allmänna i andra landsrötter eller generiska rötter och vilka erfarenheter de som för domännamnsregistren har av användningen av specialtecken.

Riksdagen har fordrat att regeringen med det snaraste utreder frågor angående en fysisk persons ställning i lagen om domännamn. Behovet av föreskrifter angående specialtecken utvärderas alltså först i ett senare skede.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

3 §. *Definitioner.* Det föreslås att en definition avseende en fysisk persons namn fogas till lagen, eftersom begreppet används i flera punkter i förslaget. Enligt paragrafens nya 5 punkt avses med en fysisk persons namn en persons officiella namn som består av förnamn och släktnamn i enlighet med namnlagen (694/1985).

I definitionen avses med förnamn en persons samtliga officiella förnamn. Ett domännamn som baserar sig på en fysisk persons namn kan alltså alternativt bildas av exempelvis ett förnamn och släktnamn, av personens samtliga förnamn och släktnamn eller av ett förnamn, en initial som motsvarar ett annat förnamn och släktnamn. Innehavare av dubbelt släktnamn kan också befogat bilda domännamnet av vilket som helst av släktnamnen och något av förnamnen.

Väsentligt för definitionens del är att man med en fysisk persons namn alltid avser en kombination av förnamn och släktnamn. Ett domännamn som baserar sig på en fysisk persons namn bör alltså alltid inkludera minst ett av personens offentliga förnamn och ett av de offentliga släktnamnen. En kombination av endast en initial som motsvarar förnamnet och släktnamnet motsvarar inte definitionen.

De olika variationer som avses ovan och som inte uppfyller kraven i definitionen av en fysisk persons namn kan dock vid behov behandlas som härledda från en fysisk persons namn. Om ett uppenbart vinnings- eller skadesyfte hänför sig till ett härlett namn och också de övriga förutsättningar som avses i 11 § 1 mom. 5 punkt eller 12 § 1 mom. 4 punkt uppfylls, kan domännamnet som baserar sig på ett härlett namn på begäran stängas av eller återkallas.

4 §. *Domännamnets form och innehåll.* Ett domännamn får enligt förslaget inte rättsstridigt basera sig på någon annans skyddade namn eller märke eller på en fysisk persons

namn. Domännamnet baserar sig rättsstridigt på en fysisk persons namn i händelse av att domännamnet som baserar sig på namnet har ansökts av en fysisk eller juridisk person med ett annat namn, utan någon speciell rätt till det skyddade namnet eller märket som motsvarar namnet. Bestämmelsen kan tillsammans med bestämmelserna i 11 och 12 § 1 mom. också tolkas så att en fysisk person inte ens med sitt samtycke kan ge en annan person rätt till ett domännamn som baserar sig på personens namn.

Då det är fråga om ett domännamn som baserar sig på en fysisk persons namn såsom definierats i 3 § 5 punkt, har en fysisk person alltså endast rätt till ett domännamn som motsvarar personens eget officiella namn, förutsatt att det inte är i användning. Domännamnet kan helt befogat bildas av personens för- och släktnamn på två alternativa sätt (www.mattimeikalainen.fi eller www.meikalainenmatti.fi). Även variationer som baserar sig på ett andra och tredje förnamn (www.mattimikaelmeikalainen.fi, www.mattimmeikalainen.fi) är möjliga, om det bara är fråga om sökandens officiella namn. Innehavare av dubbelt släktnamn kan befogat bilda domännamnet på basis av vilket som helst av släktnamnen. Dessa olika alternativ utökar möjligheterna för personer med samma namn att få ett domännamn som motsvarar personens namn för eget bruk.

Rätten till ett domännamn avgörs för två personer med samma namn med stöd av lagens 5 § 3 mom. enligt tidsprioriteringsprincipen. Innehavare av skyddade släktnamn har då de ansöker om ett domännamn samma ställning som andra innehavare av släktnamn.

Likaså skall företrädesordningen mellan en fysisk och juridisk person avseende rätten till ett domännamn avgöras på basis av tidsprioritering. Exempelvis skall rätten till ett domännamn som baserar sig på ett varumärke som motsvarar en fysisk persons namn tillfalla antingen den fysiska personen med namnet i fråga eller innehavaren av varumärket som

motsvarar namnet. Avgörandet beror på vems ansökan som först anlände till Kommunikationsverket.

Ett domännamn som anskaffats rättsstridigt kan vid behov stängas av eller återkallas i enlighet med 11 och 12 §.

I paragrafen förbjuds endast person A att ansöka om ett domännamn som baserar sig på person B:s namn. En fysisk person har rätt att utöver ett domännamn som baserar sig på personens eget namn ansöka om ett domännamn som baserar sig på vilket artnamn som helst, såsom ett domännamn som baserar sig på personens eget smeknamn. En fysisk person kan med stöd av samma princip ansöka om ett domännamn som baserar sig på vilket som helst för- eller släktnamn, inte endast ett domännamn som baserar sig på en kombination av dessa. Valet av ett domännamn som baserar sig på ett artnamn begränsas endast av de allmänna krav som ställs i 4 §.

5 §. *Ansökan om domännamn.* Enligt 5 § 1 mom. gällande lag ett domännamn som slutar med Finlands landskod och som används inom datornätet Internet söks skriftligen på en av Kommunikationsverket fastställd blankett, där de uppgifter som behövs för behandlingen av ansökan läggs fram. I detta avseende föreslås ingen ändring av bestämmelsen.

Paragrafens 1 mom. föreslås dock kompletteras med en bestämmelse om uppgifter som skall insamlas av privatpersoner. Uppgifter som behövs för handläggningen av en fysisk persons ansökan är enligt förslaget åtminstone namn, personbeteckning, postadress och e-postadress samt uppgifter om namnservrar som är anknutna till domännamnet. Alla personuppgifter lämnas till Kommunikationsverket över det allmänna kommunikationsnätet via en skyddad anslutning.

Avsikten med bestämmelsen är att förhindra att ett domännamn ansöks anonymt eller med felaktiga personuppgifter. Förteckningen som ingår i paragrafen angående personuppgifter som samlas in i samband med ansökan om ett domännamn är inte uttömmande, utan kompletteras av bestämmelserna i 15 och 15 a § om uppgifter som upptas i domännamnsregistret och kundregistret. I strafflagen kriminaliseras lämnande av felaktiga personuppgifter till myndighet och lämnande av falska uppgifter till myndighet som

för ett allmänt register.

Personuppgifterna som avses i paragrafen används i handläggningen av ansökan och i domännamnsförvaltningen. Personbeteckningen är en obligatorisk uppgift för att man skall kunna särskilja personer med samma namn och för att över huvud taget kunna individualisera personen på ett tillförlitligt sätt. Postadressen till en person som registrerats i systemet behövs för att lösenordlistan som hör till användarnamnet skall kunna postas. E-postadressen är nödvändig för kommunikation med Kommunikationsverket.

Namnservrarna är en teknisk förutsättning för att domännamnet skall fungera. Utan namnservrar som definierats för domännamnet hittar man inte webbsidorna som uppges i domännamnets adress och e-posten går inte fram. Att namnservrar uppges är redan nu en förutsättning för att ansökan om domännamn skall handläggas. För privatkunder är det speciellt viktigt att betona saken och därför föreslås att en uttrycklig bestämmelse tas med i lagen. Namnservrarna är dock fortfarande en absolut förutsättning för handläggning också av ansökningar från företag och andra sammanslutningar.

Minimiuppgifterna som avses i paragrafen är en förutsättning för att ansökan skall behandlas. Att ansöka om domännamn är alltså i praktiken omöjligt exempelvis för en person som inte har personbeteckning eller e-postadress.

Enligt 5 § 3 mom. i förslaget en i Finland registrerad juridisk person eller privat näringsidkare, ett finländskt offentligt samfund, ett statligt affärsverk, en självständig offentligrättslig inrättning, en offentligrättslig förening och en främmande stats beskickning, en finsk medborgare som fyllt 15 år eller den som fyllt 15 år och som har i lagen om hemkommun (201/1994) avsedd hemkommun och finländsk personbeteckning kan ansöka om domännamn. Förslaget, enligt vilket sökanden bör vara minst 15 år gammal, innebär bland annat att inte ens en minderårigs intressebevakare eller förmyndare kan ansöka om domännamn i en persons namn om denne är under 15 år. En ansökan kan däremot lämnas i en persons namn också av intressebevakaren om personen är över 15 år men under 18 år.

Personens hemkommun och hemort i kommunen regleras i lagen om hemkommun. Bestämmelserna i lagen om hemkommun följs också då en statlig eller kommunal myndighet fattar beslut som påverkas av personens hemkommun och hemort i kommunen eller av personens tillfälliga hemort.

Enligt 2 § lagen om hemkommun är en persons hemkommun med undantag reglerade i lag den kommun där personen är bosatt. Om personen har till sitt förfogande flera bostäder eller inte alls har någon bostad, är personens hemkommun den kommun som han på grund av familjeförhållanden, utkomst eller övriga motsvarande faktorer själv anser vara sin hemkommun och till vilken han på basis av ovannämnda faktorer har fasta band. Om personens egen uppfattning om sin hemkommun inte har kunnat utredas, är hemkommunen den kommun till vilken han anses ha mest fasta band på grund av boende, familjeförhållanden, utkomst och övriga motsvarande faktorer.

Enligt 5 § 3 mom. förslaget bör den som ansöker om ett domännamn alltså också ha en personbeteckning som finns registrerad i det finländska befolkningsdatasystemet. Personbeteckningen är en nödvändig personuppgift för att man skall kunna särskilja sökanden och innehavare av domännamn. En utlänning får en finländsk personbeteckning då dennes uppgifter tas upp i det finländska befolkningsdataregistret. Registrering i befolkningsdataregistret och beviljandet av en personbeteckning förutsätter dock inte att personen har en hemkommun och permanent hemort i Finland. Enligt 4 § 1 mom. lagen om hemkommun definieras en utlännings hemkommun enligt 2 § lagen om hemkommun, ifall personen bor i Finland och har för avsikt att förbli permanent bosatt i Finland och dessutom har ett giltigt uppehållstillstånd som berättigar till minst ett års vistelse, i fall där ett sådant krävs. En person som inte är finländsk medborgare kan alltså få ett finländskt domännamn endast i fall där båda ovan nämnda krav uppfylls.

En finländsk medborgare kan vara tillfälligt eller fast bosatt utanför Finlands gränser, men har trots detta kvar sitt finländska medborgarskap. Man vill garantera rätten till ett finländskt domännamn för båda persongrup-

per som omnämns i paragrafen, så att exempelvis finländska pensionärer som huvuddelen av året är bosatta utomlands om de så önskar kan ansöka om ett finländskt domännamn.

Sökanden kan enligt 5 § 3 mom. gällande lag ansöka om ett eller flera domännamn. Om samma domännamn ansöks av flera än en sökande, beviljas namnet till den som först ansökt om det. Paragrafen föreslås alltså inte ändras i detta avseende.

11 §. *Avstängning av domännamn.* Lagen föreslås bli kompletterad med nya grunder för avstängning av domännamnet, som anknyter till missbruk av en fysisk persons namn. I detta avseende föreslås att förteckningen i lagens 11 § 1 mom. utökas med två nya punkter. 11 § 1 mom. 4 punkten föreslås ändras så att det i ifrågavarande punkt i gällande lag finns ett ord som förutser slutet på förteckningen.

Till 11 § 1 mom. 5 punkten föreslås bli fogad en hänvisning till ett namn som härletts från en fysisk persons namn. Enligt förslaget kan Kommunikationsverket stänga av ett domännamn för högst ett år bland annat på grund av att det finns sannolika skäl att misstänka att domännamnet är härlett från en fysisk persons namn, det har skaffats i uppenbart vinnings- eller skadesyfte och innehavaren av namnet eller märket begär att domännamnet stängs av samt domännamnens innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor. Med ett härlett namn som har skaffats i vinnings- eller skadesyfte avses i paragrafen ett domännamn där en fysisk persons namn används exempelvis i en form som skymfar personen i fråga (såsom www.mattimeikalainenserfulut.fi). Även olika böjningsformer av en fysisk persons namn (exempelvis www.avmattimeikalainen.fi) kan vara härledda namn som har skaffats i vinnings- eller skadesyfte vilka avses i paragrafen. Ett härlett namn kunde också undantagsvis basera sig endast på personens släktnamn eller enbart på förnamnet, om personen allmänt är känd under detta namn och de övriga kraven i paragrafen uppfylls.

Till förteckningen i 11 § 1 mom. föreslås bli tillagd en ny 6 punkt, enligt vilken Kommunikationsverket kan stänga av ett domännamn för högst ett år om det finns

sannolika skäl att misstänka att ett domännamn som baserar sig på en fysisk persons namn innehas av en fysisk person med ett annat namn och domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor. Sannolika skäl för att misstänka detta finns då det finns bevis för att personen som ansöker om domännamnet i verkligheten har ett annat namn än det han eller hon uppgett. Kommunikationsverket kan skaffa ett dylikt bevis exempelvis genom att sinsemellan jämföra uppgifterna i befolkningsregistret som står till verkets förfogande och de uppgifter som innehavaren har uppgett.

I motsats till de flesta andra avstängningsgrunder som avses i paragrafen kan Kommunikationsverket fatta ett beslut om avstängning också på eget initiativ då saken observerats och parterna hörts på det sätt som förvaltningslagen kräver. Förvaltningsens andra allmänna rättsprinciper, såsom jämlikhet, ändamålsbundenhet, opartiskhet och relativitetsprincipen begränsar naturligtvis Kommunikationsverkets befogenheter i ärendet.

Till förteckningen i 11 § 1 mom. föreslås även bli tilläggad en ny 7 punkt, enligt vilken Kommunikationsverket kan stänga av domännamnet för en tid om ett år om det finns sannolika skäl att misstänka att ett domännamn som baserar sig på en fysisk persons namn innehas av en juridisk person som inte innehar rätten till det skyddade namnet eller märket som motsvarar personens namn och domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor. Kommunikationsverket kan skaffa ett dylikt bevis exempelvis genom att sinsemellan jämföra uppgifterna i befolknings- och handelsregistren som står till verkets förfogande och de uppgifter som innehavaren har uppgett. Liksom konstaterades ovan i 6 punkten, kan Kommunikationsverket fatta ett beslut om avstängning som avses i 7 punkten också på eget initiativ då saken observerats och parterna hörts på det sätt som förvaltningslagen kräver.

12 §. *Återkallande av domännamn.* Lagen föreslås bli kompletterad med nya grunder för återkallande av domännamnet, som anknyter till missbruk av en fysisk persons namn. Till 12 § 1 mom. föreslås tilläggas en

ny 3 a punkt, enligt vilken Kommunikationsverket kan återkalla ett domännamn, om det finns vägande skäl att misstänka att ett domännamn som baserar sig på en fysisk persons namn innehas av en fysisk person med ett annat namn eller innehas av en sådan juridisk person som inte innehar rätten till det skyddade namn eller märke som motsvarar personens namn och domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor. Begreppet domännamn som rättsstridigt baserar sig på en fysisk persons namn redogörs för mer detaljerat ovan i motiveringarna till 5 §. I övrigt är processen densamma som enligt gällande lag.

Återkallandet av domännamnet är en slutgiltig åtgärd vars effekter når vidare än avstängningen av domännamnet. Av denna orsak har kriterierna för återkallandet i lagen ställts på en högre nivå och för ett återkallande krävs vägande skäl.

12 § 1 mom. 4 punkten föreslås bli ändrad så att man till förteckningen över vägande skäl till återkallande tillägger misstanken att domännamnet är härlett från en fysisk persons namn och att det har skaffats i uppenbart vinnings- eller skadesyfte och innehavaren av namnet begär att domännamnet återkallas samt domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor. Med namnets innehavare avses i paragrafen en fysisk person vars officiella namn påminner om det omtvistade domännamnet. Begreppet namn som är härlett från en fysisk persons namn redogörs för mer detaljerat ovan i motiveringarna till 11 §.

Paragrafens 1 mom. 8 punkt föreslås ändras så att man avlägsnar hänvisningen till 4 § 2 mom. 2 punkten, som föreslås upphävas.

15 §. *Domännamnsregistret.* Enligt paragrafens 1 mom. Kommunikationsverket för ett offentligt register över beviljade domännamn för ansökande om domännamn och för annat allmänt bruk i vilket enligt förslaget på basis av ansökningar och anmälningar införs domännamninnehavarens offentliga kontaktuppgifter, vilka för en fysisk persons del är namn, postadress och telefonnummer. I paragrafen räknas uttömmande upp de personuppgifter som kan sparas i domännamnsregistret. I domännamnsregistret som är offentligt tillgängligt får alltså aldrig sparas uppgif-

ter om personens personbeteckning. Personbeteckningen innehar en central roll i handläggningen av personuppgifterna, eftersom beteckningen gör det möjligt att snabbt hitta uppgifter om samma person i registret och smidigt sammanföra dem med uppgifter om samma person i övriga personregister. En helhetsbild av en personprofil som bildas på detta sätt kan vara mer känslig än en enskild uppgift. Detta talar för att personbeteckningen inte sparas i ett offentligt register som är tillgängligt på nätet. På grund av problem med skräppost registreras inte heller domännamnsinnehavarens e-postadress i domännamnsregistret.

Bruksändamålet för domännamnsregistret har i gällande lag uttryckts i 15 § 1 mom., enligt vilken Kommunikationsverket för domännamnsregistret för ansökningar om domännamn och annat allmänt bruk. Denna princip och dess utformning förslås inte ändras. Offentliga domännamnsregister (så kallade Whois-dokument) förs internationellt i allmänhet på grund av att de innehåller kontaktuppgifter till den som upprätthåller domännamnet i fall av eventuella tekniska problemsituationer. Med det övriga allmänna bruk som omnämns i paragrafen avses just Whois-tjänsten.

Till paragrafen föreslås bli tillagd ett nytt 2 mom., enligt vilket en fysisk person kan förbjuda att andra i paragrafens 1 mom. 2 punkten avsedda kontaktuppgifter än namn införs i domännamnsregistret. Möjligheten att förbjuda detta gäller alltså endast en fysisk persons adress och telefonnummer. En fysisk person kan inte förbjuda att de övriga uppgifterna som avses i paragrafens förteckning, exempelvis personens namn eller uppgifter som anknyter till domännamnets namnserver, upptas i ett offentligt register. Man har velat utsträcka möjligheten att förbjuda publicering av uppgifterna endast till kontaktuppgifterna till den fysiska person som är domännamnets innehavare, så att domännamnsregistret kan fylla sin egentliga uppgift, det vill säga hjälpa till att utreda tekniska problemsituationer. Speciellt publiceringen av uppgifter om domännamnsinnehavarens namn, namnserver som används och övriga tekniska uppgifter samt kontaktuppgifter till dem sköter det tekniska underhållet

är nödvändiga för att uppfylla detta syfte.

Möjligheten att förbjuda publicering gäller inte juridiska personer eller fysiska personer som representerar en juridisk person. Den juridiska personens kontaktuppgifter bör enligt datasekretessmyndigheternas beslutspraxis och anvisningar upptas i registren i en sådan form att de inte avslöjar en enskild arbetstagares egna kontaktuppgifter, exempelvis dennes bostadsadress. På Kommunikationsverkets webbsidor vägleds sökanden redan nu att som en juridisk persons kontaktuppgifter uppges en viss avdelnings eller underorganisations adressuppgifter i stället för en enskild arbetstagares kontaktuppgifter.

Kommunikationsverket borde bygga upp sin tjänst så att personen på ett okomplicerat och lätt sätt kan förbjuda att uppgifterna upptas i ett offentligt register. Förbudet kan lämnas i vilket skede av processen som helst, det vill säga både i registreringsskedet och senare då domännamnet redan har beviljats. Bestämmelsen kan utnyttjas för registreringar som gjorts redan före den föreslagna lagreformen.

Uppgifter i domännamnsregistret kan enligt förslagens 3 mom. bevaras så länge det domännamn som anknyter till uppgifterna är giltigt. Bestämmelsen är i sak likalydande med 29 § personuppgiftslagen, men bestämmelsen om bevaringstiden har uttryckligen ansetts nödvändig på grund av grundlagsutskottets utlåtandepraxis. Med domännamnets giltighetstid avses i paragrafen också den tre månaders karenstid som föreskrivs i 8, 9 eller 12 § lagen om domännamn, varefter ett domännamn som inte förnyats, som sagts upp eller som återkallats blir ledigt och kan ansökas på nytt. För personer som ansöker om domännamn är informationen om att ett domännamn i karens eventuellt kommer att bli ledigt av betydelse. Därför skall uppgifter om ett domännamn i karens och dess status samt eventuellt datum då domännamnet blir ledigt förvaras i det offentliga domännamnsregistret fram till slutet av den tre månader långa övergångstiden.

Uppgifter som anknyter till domännamn som tagits ur bruk bevaras på det sätt som krävs i arkivlagen (831/1994) och den arkivbildningsplan för Kommunikationsverket som utarbetats med stöd av arkivlagen.

Enligt förslaget skall 15 § 2 mom. gällande lag överföras till paragrafens 4 mom. Inga förändringar föreslås i momentets innehåll.

15 a §. *Kundregister*. Enligt den nya 15 a § får Kommunikationsverket rätt att utöver det officiella domännamnsregister som avses i 15 § också föra ett separat personregister (*kundregister*), som utnyttjas i Kommunikationsverkets kundförvaltning, för att individualisera fysiska personer i samband med förnyande av domännamn, i situationer då domännamnet stängs av eller återkallas samt för att utreda tekniska problem som anknyter till domännamnet. Enligt 1 mom. kan i kundregistret utöver de uppgifter som avses i 15 § 1 och 2 mom. registreras också domännamnssökandens eller innehavarens personbeteckning, kontaktspråk, e-postadress, användarnamn och kundnummer samt andra motsvarande uppgifter som är väsentliga och nödvändiga för förvaltningen av kundrelationen.

Två personer med samma namn kan i eventuella problemsituationer särskiljas med hjälp av personbeteckningen. Personbeteckningen är också i övrigt nödvändig för att individualisera sökanden.

Språket är det språk på vilket personen vill betjänas. Kommunikationsverket erbjuder för närvarande tjänsten på finska, svenska och engelska.

Användarnamnet är en uppgift som kan användas för att identifiera domännamnsinnehavaren, vilken personen själv lämnar till Kommunikationsverket i samband med den första registreringen till Kommunikationsverkets tjänst. En registrerad användare identifieras i fortsättningen i tjänsten med hjälp av användarnamnet och en lösenordslista som Kommunikationsverket skickat ut till den registrerade. Kundnumret är ett nummer som Kommunikationsverket gett kunden och som utnyttjas i förvaltningen av kundrelationen.

Övriga motsvarande uppgifter som avses i paragrafen och som är väsentliga och obligatoriska för förvaltningen av kundrelationen är exempelvis kontaktuppgifter till personen som betalar domännamnet, om betalaren är en annan person än domännamnsinnehavaren. Sådana uppgifter kan också vara domännamnssökandens kön eller uppgifter som

gäller överföring av domännamnet med stöd av 8 § 2 eller 3 mom.

Till domännamnet kan också kopplas en auktoriseringskod, men hjälp av vilken domännamnsinnehavaren kan auktorisera en annan person, exempelvis domännamnsleverantören, att göra ändringar i uppgifterna om domännamnet. Auktoriseringskoden kan vara en sådan uppgift som anknyter till förvaltningen av kundrelationen som avses i paragrafen. Om en domännamnsleverantör som avses i 14 § har fått i uppdrag att lämna domännamnsansökan, har ansökan om domännamn lämnats med leverantörens användarnamn och lösenord. Ifall en sådan domännamnsinnehavare senare själv vill förvalta sina uppgifter som registrerats i systemet via domännamnet, bör innehavaren koppla domännamnet till sitt eget användarnamn med hjälp av en auktoriseringskod. En övrig motsvarande uppgift som anknyter till förvaltningen av kundrelationen som avses i paragrafen kan också vara en uppgift om kopplandet av domännamnet till ett visst användarnamn.

Domännamnssökanden kan i ansökningsprocessen använda ett ombud, exempelvis en advokatbyrå. Även domännamnsinnehavarens ombuds kontaktuppgifter kan vara en i punkten avsedd övrig motsvarande uppgift som anknyter till förvaltningen av kundrelationen.

Identifieringen av domännamnsinnehavaren avses förbättras genom att den som ansöker om ett domännamn i samband med registreringen ombuds mata in i systemet en fråga och svaret på denna, som endast sökanden själv vet. Frågan och svaret skall utnyttjas för senare identifiering av personen i eventuella problemsituationer, såsom då domännamnsinnehavaren har förlagt sin lösenordslista. En övrig motsvarande uppgift som anknyter till förvaltningen av kundrelationen som avses i paragrafen kan också vara personens fråga och svar som används för identifiering.

Uppgifter i kundregistret kan enligt paragrafens 2 mom. bevaras så länge det domännamn som anknyter till uppgifterna är giltigt. Motsvarande bestämmelse har motiverats ovan i samband med 15 § 3 mom.

Det är möjligt att en person som registre-

rats som användare av systemet aldrig beviljas ett domännamn. Detta kan vara fallet exempelvis om personen ansöker om ett domännamn som inte är ledigt. Då personen förlorat möjligheten att få det önskade domännamnet tappar han intresset för att ansöka om andra namn. I systemet finns i alla fall registrerat bland annat kontaktuppgifter och användarnamn för en sådan sökande. Enligt paragrafens 2 mom. skall uppgifter om den som registrerar sig i systemet bevaras i ett år. En längre bevaringstid är inte nödvändig, men det är viktigt att föreskriva en minimitid för bevaringen för att skydda den registrerade personen, så att Kommunikationsverket inte raderar personens användarnamn oförutsett eller för tidigt. Personen kan alltså i ett års tid efter registreringen utnyttja samma användarnamn om han vill ansöka om andra domännamn. Av samma orsak skall man enligt paragrafen också i ett års tid bevara uppgifterna för en sådan domännamnsinnehavare som själv sagt upp sitt registrerade domännamn.

Enligt paragrafens 3 mom. får ur kundregistret inte lämnas ut uppgifter om personens personbeteckning, användarnamn eller auktoriseringskod. Begreppen användarnamn och auktoriseringskod redogörs för ovan i motiveringarna till 1 mom.

Andra uppgifter i registret får lämnas ut, om det är nödvändigt för att trygga det bruksändamål som avses i 1 mom. En del av uppgifterna i kundregistret är oftast tillgängliga också i det offentliga domännamnsregistret. En fysisk person har dock enligt 15 § rätt att förbjuda att hans eller hennes uppgifter publiceras i domännamnsregistret. I dessa fall är uppgifterna i strid med bruksändamålsutredningen tillgängliga endast i kundregistret.

Mottagare av överlåtna uppgifter kan exempelvis i situationer som gäller återkallande och avstängning av domännamn vara övriga fysiska personer eller företag och andra samfund. I tekniska problemsituationer kan mottagaren av överlåtna uppgifter vara vilken Internetanvändare som helst, som för att lösa problemet har ett berättigat intresse att påträffa innehavaren av ett visst domännamn. Uppgifter får överlätas endast i det avseende det är nödvändigt för att garantera bruksän-

damålet. Exempelvis i tekniska problemsituationer kan överlåtelseskyldigheten beroende på situationen sträcka sig endast till kontaktuppgifterna till den som sköter det tekniska underhållet eller andra uppgifter som är nödvändiga för att kunna garantera systemets tekniska funktionsduglighet. Speciell försiktighet och noggrannhet vid överlåtelse bör iakttagas för sådana personer vilkas kontaktuppgifter inte får överlätas på grund av skyddsförbudet som avses i 25 § 4 mom. befolkningsdatalagen (507/1993).

Uppgifterna kan enligt 1 mom. utnyttjas också i Kommunikationsverkets kundförvaltning. En typisk åtgärd som anknyter till kundförvaltningen är exempelvis kontroll av kundens adress för att hålla kontakten. På grund av karaktären hos detta bruksändamål kan det inte användas som motivering för att överlåta uppgifterna till en mottagare utanför Kommunikationsverket.

Enligt 8 § 4 mom. personuppgiftslagen gäller för rätten att få uppgifter och annat överlåtande av personuppgifter ur en myndighets register det som stadgas om offentlighet för myndigheternas dokument. Enligt 16 § 3 mom. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan offentlighetslagen) får ur en myndighets personregister överlätas en kopia eller utskrift av personuppgifter eller uppgifterna i elektroniskt format, om inte annat separat bestämts i lag, om mottagaren av de överlåtna uppgifterna enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter. Personuppgifter får dock överlätas för direkt marknadsföring och opinions- eller marknadsundersökningar endast om detta särskilt föreskrivs eller om den registrerade har gett sitt samtycke till överlåtandet. Förslagens 3 mom. bör anses som en bestämmelse som avses i 16 § 3 mom. offentlighetslagen, vilken begränsar Kommunikationsverkets rätt att med stöd av offentlighetslagen överlåta uppgifter ur sitt kundregister. Enligt förslaget är inte heller direkt marknadsföring eller opinions- eller marknadsundersökningar i lagen om domännamn tillåtna grunder för överlåtelse.

Paragrafens 4 mom. är en likadan hänvisning till personuppgiftslagen som i 15 §.

17 a §. *Elektronisk delgivning av beslut om*

domännamn. Enligt förslaget läggs till lagen en ny 17 a § om elektroniska delgivningssätt, som i viss mån avviker från det som konstateras i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet. Lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet är en allmän lag, från vilken man också enligt lagens motiveringar kan avvika genom att i en annan lag ge andra bestämmelser (RP 17/2002 rd).

Enligt paragrafens 1 mom. kan ett beslut som gäller domännamn med samtycke av sökanden av domännamnet eller innehavaren av namnet delges per e-post. Bestämmelsen om elektronisk enskild delgivning av domännamnet tillämpas i stället för 18 § lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet.

I regeringens proposition om elektronisk kommunikation med myndigheter konstateras speciellt att man i den elektroniska kommunikationen ur kundens synvinkel strävar efter användarvänlighet och neutralitet i fråga om utrustningen. Det föreslagna lättare förfarandet är motiverat i en verksamhet som i praktiken baserar sig så gott som i sin helhet på e-postkommunikation. Beslut om domännamn innehåller inte heller några känsliga eller sekretessbelagda uppgifter, så förmedling av dem per e-post äventyrar inte sekretessen.

Förslagets utgångspunkt är dock att myndigheten inte ensidigt kan besluta att använda elektronisk enskild delgivning, utan sådan kräver kundens samtycke. Samtycket kan i och för sig gälla för enskilda fall eller vara mer allmänt. Samtycke kan ges exempelvis genom att i nättjänsten ta med en speciell punkt där personen kan meddela önskat delgivningssätt eller ändra tidigare meddelat delgivningssätt.

Enligt paragrafens 1 mom. betraktas ett beslut som delgivet då sökanden eller innehavaren sänder en kvittering av mottagandet till Kommunikationsverket. Med kvittering av mottagandet avses i bestämmelsen utöver ett egentligt e-postmeddelande som skickats av en part också automatiska meddelanden via e-postsystemet om att e-postmeddelandet har öppnats.

Vid definieringen av tidpunkten för delgivningen baserat på kvitteringen av mottagan-

det betonas att elektronisk enskild delgivning kan användas endast med partens samtycke. Om parten inte skickar kvittering av mottagandet, bör Kommunikationsverket utföra delgivningen traditionellt på det sätt som krävs i förvaltningslagen.

Enligt paragrafens 2 mom. skall Kommunikationsverket, om den som ansöker om domännamn eller domännamnsinnehavaren har lämnat väsentligt bristfälliga eller felaktiga kontaktuppgifter eller underlåtit att lämna väsentliga kontaktuppgifter till Kommunikationsverket och dessa inte heller senare har korrigerats eller kompletterats och delgivningen av beslutet på grund av detta inte är möjlig på annat sätt, delge beslutet om domännamn genom att i en månads tid hålla ett meddelande om detta till offentligt framlagt på sina webbsidor. Ifrågavarande situationer kan vara om domännamnsansökan har fyllts i bristfälligt eller felaktigt, eller situationer där det under domännamnets giltighetstid har skett någon väsentlig förändring i domännamnsinnehavarens kontaktuppgifter och detta inte har meddelats till Kommunikationsverket och det därför är omöjligt att påträffa personen. Det är det här fallet inte möjligt att skaffa en parts samtycke som i allmänhet hänför sig till elektronisk delgivning, eftersom personen inte kan nås med de kontaktuppgifter som uppgetts.

Enligt förslaget skall det i ett meddelande som finns offentligt framlagt konstateras att beslutet anses vara delgett en månad efter att meddelandet har publicerats. Det är självklart att det ur meddelandet också bör framgå vilket domännamn ärendet gäller. God förvaltningssed kräver också att man i meddelandet i stora drag beskriver utgångspunkterna för handläggningen av ärendet som är föremål för delgivningen. I ett meddelande som finns till offentligt påseende får man däremot inte i detalj redogöra för beslutets innehåll eller för vilket slutresultat man i övrigt kommit fram till i ärendet. Avsikten är endast att till mottagaren framföra information om möjligheten att bekanta sig med beslutet som är föremål för meddelandet och att utföra delgivningen.

Kommunikationsverkets uppgift är att vid behov i efterhand bevisa att delgivningen har utförts lagenligt. Detta kan ske exempelvis genom att en kopia av webbsidan där medde-

landet publicerats sparas i elektroniskt format i ett arkiv som administreras av Kommunikationsverket.

Enligt paragrafens 3 mom. iakttas i förvaltningsförfarandet för domännamn i övrigt förvaltningslagen och lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet. Bestämmelsen är i det närmaste informativ och vägleder användare av lagen till att i andra fall tillämpa stadgar ur den allmänna lagstiftningen. Enligt 19 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet kan ett annat dokument än ett beslut, från vars delgivning inleds en period för sökande av ändring eller som för att träda i kraft bör delges parten, delges parten i form av ett elektroniskt meddelande på det sätt personen uppgett. Kommunikationsverket kan på så sätt exempelvis höra parten på elektronisk väg på det sätt personen uppgett relativt fritt formulerat.

I lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet finns dessutom bestämmelser om bland annat hur man definierar ankomsttidpunkten för ett elektroniskt meddelande, hur man meddelar om att ett elektroniskt dokument har mottagits samt hur ett dylikt dokument bokförs och registreras. I lagen stadgas också om teknisk bearbetning av ett elektroniskt meddelande samt om överföring av elektroniska dokument.

Kraftträdandebestämmelser. Det föreslås att lagens ikraftträdande regleras genom förordning av statsrådet. I paragrafens 2 mom. finns en sedvanlig bestämmelse om möjligheten att innan lagen träder i kraft vidta åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter.

2. Ikraftträdande

Det föreslås att lagens ikraftträdande regleras med statsrådets förordning. En tillräckligt lång tidsperiod för ikraftträdandet behövs för att Kommunikationsverket skall hinna välja en leverantör av det tekniska systemet, göra nödvändiga ändringar i det tekniska domännamssystemet och förnya sin kundservice för att passa enskilda kunder. Tid bör också reserveras för testning av systemförändringarna, utbildning av personalen och information om lagreformen.

Även för domännamnsleverantörerna bör reserveras tid för att anpassa sin verksamhet och marknadsföring till reformen. Leverantörerna behöver tid att bygga upp och testa en ny typ av registreringstjänst.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter kan i praktiken inte påbörjas före lagens slutgiltiga innehåll är klart, det vill säga före riksdagen har godkänt lagen. Lagens slutgiltiga innehåll inverkar på vilka tekniska ändringar som bör vidtas i domännamssystemet och hur lång tid dessa ändringsarbeten och testningen av dem tar i anspråk. Tidpunkten för lagens ikraftträdande bör av denna anledning fastställas närmare i en förordning.

3. Förhållandet till grundlagen och lagstiftningsordning

3.1. Förhållandet till grundlagen

I propositionen föreslås ändring av lagen om domännamn. Vissa av de föreslagna ändringarna är betydelsefulla ur grundlagens grundrättigheters synvinkel. Förslaget bör granskas speciellt med tanke på bestämmelserna om skydd av privatliv i 10 § grundlagen. Förslagets bestämmelser anknyter också till bestämmelserna om yttrandefrihet i 12 § grundlagen.

3.1.1 Skydd av personuppgifter

Enligt 10 § grundlagen regleras skyddet av personuppgifter närmare i lag. Enligt regeringens proposition gällande grundrättighetsreformen hänvisar bestämmelsen till ett behov av att i lag trygga individens rättsskydd och sekretesskyddet vid handläggning, registrering och användning av personuppgifter (RP 309/1993 rd). Bestämmelsens laghänvisning avseende skydd av personuppgifter förutsätter i enlighet med grundrättighetsreformen (GrUB 25/1994 rd) att lagstiftaren reglerar denna rätt, men lämnar regleringens detaljer till lagstiftarens övervägande.

Grundlagsutskottet har behandlat skyddet av personuppgifter bland annat i sina utlåtanden GrUU 47/1996 rd (telemarknadslag), GrUU 28/1997 rd (lag om konventionen om grundandet av en europeisk polisbyrå och om

partiellt godkännande av vissa bestämmelser i därtill hörande protokoll), GrUU 29/1997 rd (lag om polisens personregister), GrUU 26/1998 rd (lag om datasekretess vid telekommunikation), GrUU 27/1998 rd och GrUU 27a/1998 rd, (lag om integritetsskydd i arbetslivet), GrUU 25/1998 rd (personuppgiftslag) samt GrUU 9/2004 rd (lag om datasekretess vid elektronisk kommunikation). Utskottet har i sina utlåtanden allmänt betonat vikten av lagens detaljerade bestämmelser exakthet. Enligt utskottets utlåtandepraxis hör även frågan om bevaringstider för uppgifter som har sparats i personregister till det krav på reglering i lag som uttalas i ifrågavarande punkt i grundlagen. Viktiga objekt för regleringen är åtminstone registreringens mål, innehållet i de registrerade personuppgifterna, deras tillåtna bruksändamål inklusive uppgifternas överlåtelse och uppgifternas bevaringstid i personregistret samt den registrerades rättsskydd, liksom också omfattningen av regleringen av dessa frågor och utförligheten i lag.

Målet med registreringen av personuppgifter som anknyter till domännamn och domännamnsregistrets bruksändamål har i gällande lag om domännamn uttryckts i 15 § 1 mom., enligt vilket Kommunikationsverket för domännamnsregistret för ansökningar om domännamn och annat allmänt bruk. Denna princip och dess utformning förslås inte ändras. Domännamnsregistret är ett nödvändigt register för ansökning om domännamn, eftersom det innehåller uppgifter om alla existerande domännamn och deras innehavare. Offentliga domännamnsregister (så kallade Whois-dokument) förs internationellt i allmänhet också på grund av att de innehåller kontaktuppgifter till den som upprätthåller domännamnet i fall av eventuella tekniska problemsituationer. Med det övriga allmänna bruk som omnämns i paragrafen avses just denna tjänst.

I domännamnsregistret kan enligt förslaget av en fysisk persons uppgifter upptas personens namn, postadress och telefonnummer. Förteckningen är uttömmande, så i registret kan inte upptas uppgifter om personens personbeteckning. Personbeteckningen innehar en central roll i handläggningen av personuppgifterna, eftersom beteckningen gör det

möjligt att snabbt hitta uppgifter om samma person i registret och smidigt sammanföra dem med uppgifter om samma person i övriga personregister. En helhetsbild av en personprofil som bildas på detta sätt kan vara mer känslig än en enskild uppgift. Detta talar för att personbeteckningen inte publiceras i ett register som i elektroniskt format är tillgängligt för alla på nätet.

Om överlåtelsen av uppgifterna som ingår i domännamnsregistret stadgas enligt förslaget i 15 § 4 mom. Enligt detta kan uppgifter ur domännamnsregistret överlåtas också i elektroniskt format och via det allmänna datanätet. En privatperson kan om så önskas förbjuda att övriga kontaktuppgifter förutom namn och vissa tekniska uppgifter publiceras i domännamnsregistret.

Uppgifter i domännamnsregistret kan enligt förslaget bevaras så länge domännamnet som anknyter till uppgifterna är giltigt. Bestämelsen motsvarar 29 § personuppgiftslagen. På behandlingen av personuppgifterna som finns upptagna i registret tillämpas också i övrigt det som stadgas i personuppgiftslagen.

Enligt 15 a § förslaget för Kommunikationsverket utöver det officiella domännamnsregistret också ett separat kundregister, vars bruksändamål regleras i paragrafen. Registret utnyttjas i Kommunikationsverkets kundförvaltning, i samband med förnyande av domännamnet, i situationer då domännamnet stängs av eller återkallas samt för att utreda tekniska problem som anknyter till domännamnet. Även personuppgifterna som sparas i detta register regleras i lag. Enligt paragrafen kan man i registret utöver uppgifterna som avses i 15 § 1 och 2 mom. anteckna också domännamnsinnehavarens personbeteckning, språk, e-postadress, användarnamn och kundnummer samt andra motsvarande uppgifter som är väsentliga och obligatoriska för förvaltningen av kundrelationen. Man har strävat efter att begränsa andra personuppgiftstyper än de som uttryckligen räknats upp i paragrafen så noggrant som möjligt genom att kräva att uppgiftens bruksändamål är väsentligt och obligatoriskt för förvaltningen av kundrelationen.

Överlåtelseprinciperna för uppgifterna regleras i lag. Ur kundregistret kan inte överlåtas uppgifter om personens personbeteckning

eller användarnamn. Övriga uppgifter i registret får överlåtas, om det är nödvändigt för att trygga bruksändamålet som avses i paragrafens 1 mom.

Uppgifter i registret kan bevaras så länge domännamnet som anknyter till uppgifterna är giltigt. Ifall personens registrering som användare av systemet inte leder till beviljande av ett domännamn, bör uppgifterna för personen som registrerats som användare av systemet bevaras i ett år från registreringstidpunkten. På behandlingen av personuppgifterna tillämpas i övrigt det som stadgas i personuppgiftslagen.

Behandlingen av personuppgifterna regleras i förslaget med den noggrannhet som krävs i 10 § grundlagen. Förslagets bestämmelser står inte i strid med 10 § grundlagen.

3.1.2 Yttrandefrihet

Enligt 12 § 1 mom. grundlagen har var och en yttrandefrihet. I yttrandefriheten ingår rätten att framföra, sprida och ta emot information, åsikter och andra meddelanden utan att någon i förväg hindrar detta. Även medierna och regleringen av dem omfattas av yttrandefriheten. Närmare bestämmelser om användningen av yttrandefriheten ges i lag. Yttrandefriheten tryggas i grundlagen för varje person inom Finlands rättskipningsområde, oberoende av nationalitet. Till sitt tillämpningsområde täcker yttrandefriheten alla kommunikationstekniska metoder och uttrycksformer samt alla slags uppgifter, åsikter och andra meddelande, oberoende av deras innehåll. Grundlagens bestämmelse om yttrandefrihet förbjuder förhandsgranskning av innehållet i meddelanden och andra ingrepp i yttrandefriheten som innebär ett förebyggande hinder. Bestämmelsen i grundlagen förhindrar inte övervakning i efterhand av användningen av yttrandefrihet med hjälp av straff- och skadeståndslagstiftningen, men den begränsar dock även ingripanden i efterhand mot användningen av yttrandefriheten.

Grundlagsutskottet har behandlat reglering som har betydelse för yttrandefriheten åtminstone i sina utlåtanden GrUU 23/1993 rd (lag om Oy Yleisradio-Rundradion Ab), GrUU 19/1998 rd (lag om televisions- och radio-

verksamhet), GrUU 8/2002 (lag om ändring av kommunikationsmarknadslagstiftningen) och GrUU 54/2002 rd (lag om domännamn).

I förslaget är det närmast fråga om reglering av användningen av yttrandefriheten. Det fungerande domännamnssystemet skapar förutsättningar för effektiv användning av yttrandefriheten i datornätet. Förslaget strider inte i grunden mot grundlagens yttrandefrihetsbestämmelse eller därtill hörande förbud mot förebyggande hinder.

3.1.3 Minderårigs ställning

Enligt 6 § 3 mom. grundlagen skall barn bemötas som jämlika individer och de skall ha rätt till medinflytande enligt sin utvecklingsnivå i frågor som gäller dem själva. I 19 § 3 mom. grundlagen föreskrivs att den offentliga maktens uppgift är att stödja möjligheterna för familjen och andra som ansvarar för omvårdnaden om ett barn att trygga barnets välmåga och individuella utveckling.

De grundläggande rättigheterna som tryggas i grundlagen gäller också minderåriga och andra omyndiga personer. För deras del hör till det grundläggande rättsskyddet i samband med förarbetet till reformen av de grundläggande rättigheterna (RP 309/1993 rd) dock i praktiken frågan om vem som i ärenden som rör grundläggande rättigheter för en omyndig persons talan. Grundlagsutskottet har behandlat ärendet bland annat i sina uttalanden GrUU 33/1997 rd (lag om reform av passlagen) och GrUU 9/2004 rd (lag om datasekretess vid elektronisk kommunikation). Grundlagsutskottet anser att man i lagstiftningen för de grundläggande rättigheternas del kan inkludera olika ordningsmässiga bestämmelser som gäller omyndiga personer. Begränsningar bör dock kunna motiveras på ett sätt som kan godkännas för det grundläggande rättsskyddets del.

I förslaget har endast personer över 15 år rätt att ansöka om ett domännamn. Man stannade för denna lösning på grund av att den som ansöker om ett domännamn i praktiken har en relativt omfattande utredningsskyldighet. Ansökan om ett domännamn som kränker en annan persons rätt kan också utgöra grunden för skadeståndsskyldighet. Begrän-

sandet av den minderårigas yttrandefrihet sker i syfte att skydda den minderåriga, så den föreslagna bestämmelsen kan motiveras på ett sätt som är godtagbart ur grundrättighetssystemets synvinkel.

På ovannämnda grunder kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Trots detta anser man önskvärt att man för regeringens proposition skaffar ett utlåtande av grundlagsutskottet.

3.2. Bedömning av lagstiftningsordningen

Med stöd av vad som ovanförts föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av lagen om domännamn

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 13 mars 2003 om domännamn (228/2003) 4 § 2 mom. 2 punkten,
ändras 3 § samt 4 § 3 mom., 5 § 1 och 3 mom., 11 § 1 mom. 4 och 5 punkten, 12 § 1 mom.
4 och 8 punkten samt 15 § 1 mom. 2 punkten samt
fogas till 11 § 1 mom. en ny 6 och 7 punkt, 12 § 1 mom. en ny 3 a punkt, 15 § ett nytt 2 och
3 mom., varvid det gamla 2 mom. blir 4 mom., samt till lagen en ny 15 a och en ny 17 a § som
följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med:

1) *domännamn* en adressuppgift strax under landskoden fi i datornätet Internet i form av ett namn som består av bokstäver, siffror eller andra tecken eller en kombination av dem,

2) *fi-roten* en databas i vilken giltiga domännamn införs,

3) *skyddat namn eller märke* ett namn eller märke som är infört i handels-, varumärkes-, förenings-, stiftelse- eller partiregistret eller en inarbetad firma, ett sekundärt kännetecken eller varumärke som avses i firmalagen (128/1979) och varumärkeslagen (7/1964) samt namnet på ett offentligt samfund, ett statligt affärsverk, en självständig offentlig-rättslig inrättning, en offentligrättslig förening samt på en främmande stats beskickning eller på ett organ i dem,

4) *domännamnstjänster* service som inbegriper förmedlingen av en ansökan om do-

männamn till Kommunikationsverket och den konfiguration av domännamnssystemen som domännamnets användning kräver,

5) *en fysisk persons namn* en persons officiella namn, som består av förnamn och släktnamn i enlighet med namnlagen (694/1985).

4 §

Domännamnets form och innehåll

— — — — —
Ett domännamn får inte rättsstridigt basera sig på någon annans skyddade namn eller märke eller på en fysisk persons namn.
— — — — —

5 §

Ansökan om domännamn

Ett domännamn som slutar med Finlands

landskod och som används inom datornätet Internet söks skriftligen på en av Kommunikationsverket fastställd blankett, där de uppgifter som behövs för behandlingen av ansökan läggs fram. Uppgifter som behövs för handläggningen av en fysisk persons ansökan är åtminstone namn, personbeteckning, postadress och e-postadress samt uppgifter om namnservrar som är anknutna till domännamnet.

En i Finland registrerad juridisk person eller privat näringsidkare, ett finländskt offentligt samfund, ett statligt affärsverk, en självständig offentligrättslig inrättning, en offentligrättslig förening och en främmande stats beskickning, en finsk medborgare som fyllt 15 år eller den som fyllt 15 år och som har i lagen om hemkommun (201/1994) avsedd hemkommun och finländsk personbeteckning kan ansöka om domännamn. Sökanden kan ansöka om ett eller flera domännamn. Om samma domännamn ansöks av flera än en sökande, beviljas namnet till den som först ansökt om det.

11 §

Avstängning av domännamn

Kommunikationsverket kan stänga av ett domännamn för högst ett år, om

4) det finns sannolika skäl att misstänka att domännamnet är ett skyddat namn eller märke, innehavaren av namnet eller märket begär att domännamnet stängs av och domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor,

5) det finns sannolika skäl att misstänka att domännamnet är härlett från ett skyddat namn eller märke, eller från en fysisk persons namn och har skaffats i uppenbart vinnings- eller skadesyfte och innehavaren av namnet eller märket begär att domännamnet stängs av samt domännamnets innehavare inte visar

en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor,

6) det finns sannolika skäl att misstänka att ett domännamn som baserar sig på en fysisk persons namn innehas av en fysisk person med ett annat namn och domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor,

7) det finns sannolika skäl att misstänka att ett domännamn som baserar sig på en fysisk persons namn innehas av en juridisk person som inte innehar rätten till det skyddade namn eller märke som motsvarar personens namn och domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor.

12 §

Återkallande av domännamn

Kommunikationsverket kan återkalla ett domännamn, om

3 a) det finns vägande skäl att misstänka att ett domännamn som baserar sig på en fysisk persons namn innehas av en fysisk person med ett annat namn eller av en sådan juridisk person som inte innehar rätten till det skyddade namn eller märke som motsvarar personens namn och domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor,

4) det finns vägande skäl att misstänka att domännamnet är härlett från ett skyddat namn eller märke, eller från en fysisk persons namn och har skaffats i uppenbart vinnings- eller skadesyfte och innehavaren av namnet eller märket begär att domännamnet återkallas samt domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor,

8) det efter att domännamnet har beviljats framgår att namnet innehåller kränkande uttryck eller uttryck som uppmanar till brottslig

verksamhet eller att det har bildats i strid med 4 § 3 mom.,

15 §

Domännamnsregistret

Kommunikationsverket för ett offentligt register över beviljade domännamn för ansökande om domännamn och för annat allmänt bruk. I registret införs följande uppgifter på basis av ansökningar och anmälningar:

2) domännamnsinnehavarens offentliga kontaktuppgifter, vilka för en fysisk persons del är namn, postadress och telefonnummer,

En fysisk person kan förbjuda att andra i 1 mom. 2 punkten avsedda kontaktuppgifter än namn införs i domännamnsregistret.

Uppgifter i domännamnsregistret kan bevaras så länge det domännamn som anknyter till uppgifterna är giltigt.

15 a §

Kundregister

Kommunikationsverket för utöver domännamnsregistret också ett separat personregister (*kundregister*) som är nödvändigt för att särskilja fysiska personer, och som utnyttjas i Kommunikationsverkets kundförvaltning, i samband med förnyande av domännamn, i situationer då domännamnet stängs av eller återkallas samt för att utreda tekniska problem som anknyter till domännamnet. I kundregistret kan utöver de uppgifter som avses i 15 § 1 och 2 mom. registrera också följande uppgifter om den som ansöker om eller innehavar ett

- 1) personbeteckning,
- 2) kontaktspråk,
- 3) e-postadress,
- 4) användarnamn,

5) kundnummer,

6) andra motsvarande uppgifter som är väsentliga och nödvändiga för förvaltningen av kundrelationen.

Uppgifter i kundregistret kan bevaras så länge det domännamn som anknyter till uppgifterna är giltigt. Om personens registrering som användare av systemet inte leder till beviljande av ett domännamn eller om domännamnsinnehavare säger upp sitt domännamn skall uppgifterna för den som registrerats som användare av systemet bevaras i ett år från registreringstidpunkten eller uppsägningen.

Ur kundregistret får inte lämnas uppgifter om personbeteckning, användarnamn eller auktoriseringskod. Andra uppgifter i registret får lämnas ut, om det är nödvändigt för att trygga det bruksändamål som avses i 1 mom.

På behandlingen av personuppgifter i kundregistret tillämpas i övrigt personuppgiftslagen.

17 a §

Elektronisk delgivning av beslut om domännamn

Ett beslut som gäller domännamn kan med samtycke av sökanden av domännamnet eller innehavaren av namnet delges per e-post. Beslutet betraktas som delgivet då sökanden eller innehavaren sänt en kvittering av mottagandet till Kommunikationsverket.

Om den som ansöker om domännamn eller domännamnsinnehavaren har lämnat väsentligt bristfälliga eller felaktiga kontaktuppgifter eller underlåtit att lämna väsentliga kontaktuppgifter till Kommunikationsverket och dessa inte heller senare har korrigerats eller kompletterats och delgivningen av beslutet på grund av detta inte är möjlig på annat sätt, skall Kommunikationsverket delge beslutet om domännamn genom att i en månads tid hålla ett meddelande om detta offentligt framlagt på sina webbsidor. I ett meddelande som finns offentligt framlagt skall konstateras att beslutet anses vara delgett en månad efter att meddelandet har publicerats.

I förvaltningsförfarandet för domännamn iaktas i övrigt förvaltningslagen (434/2003) och lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

Om ikraftträdandet av denna lag regleras genom förordning av statsrådet.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 16 juni 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Kommunikationsminister *Leena Luhtanen*

Lag

om ändring av lagen om domännamn

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 13 mars 2003 om domännamn (228/2003) 4 § 2 mom. 2 punkten,
ändras 3 § samt 4 § 3 mom., 5 § 1 och 3 mom., 11 § 1 mom. 4 och 5 punkten, 12 § 1 mom.
4 och 8 punkten samt 15 § 1 mom. 2 punkten samt
fogas till 11 § 1 mom. en ny 6 och 7 punkt, 12 § 1 mom. en ny 3 a punkt, 15 § ett nytt 2 och
3 mom., varvid det gamla 2 mom. blir 4 mom., samt till lagen en ny 15 a och en ny 17 a § som
följer:

Gällande lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med:

1) *domännamn* en adressuppgift strax under landskoden fi i datornätet Internet i form av ett namn som består av bokstäver, siffror eller andra tecken eller en kombination av dem,

2) *fi-roten* en databas i vilken giltiga domännamn införs,

3) *skyddat namn eller märke* ett namn eller märke som är infört i handels-, varumärkes-, förenings-, stiftelse- eller partiregistret eller en inarbetad firma, ett sekundärt kännetecken eller varumärke som avses i firmalagen (128/1979) och varumärkeslagen (7/1964) samt namnet på ett offentligt samfund, ett statligt affärsverk, en självständig offentligrättslig inrättning, en offentligrättslig förening samt på en främmande stats beskickning eller på ett organ i dem,

4) *domännamnstjänster* service som inbegriper förmedlingen av en ansökan om domännamn till Kommunikationsverket och den konfiguration av domännamnsystemen som domännamnets användning kräver,

Föreslagen lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med:

1) *domännamn* en adressuppgift strax under landskoden fi i datornätet Internet i form av ett namn som består av bokstäver, siffror eller andra tecken eller en kombination av dem,

2) *fi-roten* en databas i vilken giltiga domännamn införs,

3) *skyddat namn eller märke* ett namn eller märke som är infört i handels-, varumärkes-, förenings-, stiftelse- eller partiregistret eller en inarbetad firma, ett sekundärt kännetecken eller varumärke som avses i firmalagen (128/1979) och varumärkeslagen (7/1964) samt namnet på ett offentligt samfund, ett statligt affärsverk, en självständig offentligrättslig inrättning, en offentligrättslig förening samt på en främmande stats beskickning eller på ett organ i dem,

4) *domännamnstjänster* service som inbegriper förmedlingen av en ansökan om domännamn till Kommunikationsverket och den konfiguration av domännamnsystemen som domännamnets användning kräver,

5) *en fysisk persons namn* en persons officiella namn som utgörs av förnamn och släktnamn i enlighet med namnlagen (694/1985).

4 §

Domännamnets form och innehåll

Ett domännamn får inte bestå av:

2) endast av namnet på en fysisk person, utom om det är ett registrerat namn eller varumärke som avses i 3 § 3 punkten, eller

Ett domännamn får inte rättsstridigt basera sig på någon annans skyddade namn eller märke.

4 §

Domännamnets form och innehåll

Ett domännamn får inte rättsstridigt basera sig på någon annans skyddade namn eller märke eller på en fysisk persons namn.

5 §

Ansökan om domännamn

Ett domännamn som slutar med Finlands landskod och som används inom datornätet Internet söks skriftligen på en av Kommunikationsverket fastställd blankett, där de uppgifter som behövs för behandlingen av ansökan läggs fram.

En i Finland registrerad juridisk person eller privat näringsidkare, ett finländskt offentligt samfund, ett statligt affärsverk, en självständig offentligrättslig inrättning, en offentligrättslig förening och en främmande stats beskickning kan ansöka om domännamn. Sökanden kan ansöka om ett eller flera domännamn. Om samma domännamn ansöks av flera än en sökande, beviljas namnet till den som först ansökt om det.

5 §

Ansökan om domännamn

Ett domännamn som slutar med Finlands landskod och som används inom datornätet Internet söks skriftligen på en av Kommunikationsverket fastställd blankett, där de uppgifter som behövs för behandlingen av ansökan läggs fram. Uppgifter som behövs för handläggningen av en fysisk persons ansökan är åtminstone namn, personbeteckning, postadress och e-postadress samt uppgifter om namnserverar som är anknutna till domännamnet.

En i Finland registrerad juridisk person eller privat näringsidkare, ett finländskt offentligt samfund, ett statligt affärsverk, en självständig offentligrättslig inrättning, en offentligrättslig förening och en främmande stats beskickning, en finsk medborgare som fyllt 15 år eller den som fyllt 15 år och som har i lagen om hemkommun (201/1994) avsedd hemkommun och finländsk personbeteckning kan ansöka om domännamn. Sökanden kan ansöka om ett eller flera domännamn. Om samma domännamn ansöks av flera än en sökande, beviljas namnet till den som först ansökt om det.

11 §

Avstängning av domännamn

Kommunikationsverket kan stänga av ett domännamn för högst ett år, om

4) det finns sannolika skäl att misstänka att domännamnet är ett skyddat namn eller märke, innehavaren av namnet eller märket begär att domännamnet stängs av och domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor,

5) det finns sannolika skäl att misstänka att domännamnet är härlett från ett skyddat namn eller märke och har skaffats i uppenbart vinnings- eller skadesyfte och innehavaren av namnet eller märket begär att domännamnet stängs av samt domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor,

12 §

Återkallande av domännamn

Kommunikationsverket kan återkalla ett domännamn, om

11 §

Avstängning av domännamn

Kommunikationsverket kan stänga av ett domännamn för högst ett år, om

4) det finns sannolika skäl att misstänka att domännamnet är ett skyddat namn eller märke, innehavaren av namnet eller märket begär att domännamnet stängs av och domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor,

5) det finns sannolika skäl att misstänka att domännamnet är härlett från ett skyddat namn eller märke, *eller från en fysisk persons namn* och har skaffats i uppenbart vinnings- eller skadesyfte och innehavaren av namnet eller märket begär att domännamnet stängs av samt domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor,

6) *det finns sannolika skäl att misstänka att ett domännamn som baserar sig på en fysisk persons namn innehas av en fysisk person med ett annat namn och domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor,*

7) *det finns sannolika skäl att misstänka att ett domännamn som baserar sig på en fysisk persons namn innehas av en juridisk person som inte innehar rätten till det skyddade namn eller märke som motsvarar personens namn och domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor.*

12 §

Återkallande av domännamn

Kommunikationsverket kan återkalla ett domännamn, om

3 a) *det finns vägande skäl att misstänka att ett domännamn som baserar sig på en*

4) det finns vägande skäl att misstänka att domännamnet är härlett från ett skyddat namn eller märke och har skaffats i uppenbart vinnings- eller skadesyfte och innehavaren av namnet eller märket begär att domännamnet återkallas samt domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor,

8) det efter att domännamnet har beviljats framgår att namnet innehåller kränkande uttryck eller uttryck som uppmanar till brottslig verksamhet eller att det har bildats i strid med 4 § 2 mom. 2 punkten och 3 mom.; *eller*

15 §

Domännamnsregistret

Kommunikationsverket för ett offentligt register över beviljade domännamn för ansökande om domännamn och för annat allmänt bruk. I registret införs följande uppgifter på basis av ansökningar och anmälningar:

2) domännamnsinnehavarens offentliga kontaktuppgifter,

fysisk persons namn innehas av en fysisk person med ett annat namn eller av en sådan juridisk person som inte innehar rätten till det skyddade namn eller märke som motsvarar personens namn och domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor,

4) det finns vägande skäl att misstänka att domännamnet är härlett från ett skyddat namn eller märke *eller från en fysisk persons namn* och har skaffats i uppenbart vinnings- eller skadesyfte och innehavaren av namnet eller märket begär att domännamnet återkallas samt domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor,

8) det efter att domännamnet har beviljats framgår att namnet innehåller kränkande uttryck eller uttryck som uppmanar till brottslig verksamhet eller att det har bildats i strid med 4 § 3 mom.,

15 §

Domännamnsregistret

Kommunikationsverket för ett offentligt register över beviljade domännamn för ansökande om domännamn och för annat allmänt bruk. I registret införs följande uppgifter på basis av ansökningar och anmälningar:

2) domännamnsinnehavarens offentliga kontaktuppgifter, *vilka för en fysisk persons del är namn, postadress och telefonnummer,*

En fysisk person kan förbjuda att andra i 1 mom. 2 punkten avsedda kontaktuppgifter än namn införs i domännamnsregistret.

Uppgifter i domännamnsregistret kan bevaras så länge det domännamn som anknyter till uppgifterna är giltigt.

15 a §

Kundregister

Kommunikationsverket för utöver domännamnsregistret också ett separat personregister (kundregister) som är nödvändigt för att särskilja fysiska personer, och som utnyttjas i Kommunikationsverkets kundförvaltning, i samband med förnyande av domännamn, i situationer då domännamnet stängs av eller återkallas samt för att utreda tekniska problem som anknyter till domännamnet. I kundregistret kan utöver de uppgifter som avses i 15 § 1 och 2 mom. registrera också följande uppgifter om den som ansöker om eller innehavar ett

- 1) personbeteckning,*
- 2) kontaktspråk,*
- 3) e-postadress,*
- 4) användarnamn,*
- 5) kundnummer,*
- 6) andra motsvarande uppgifter som är väsentliga och nödvändiga för förvaltningen av kundrelationen.*

Uppgifter i kundregistret kan bevaras så länge det domännamn som anknyter till uppgifterna är giltigt. Om personens registrering som användare av systemet inte leder till beviljande av ett domännamn eller om domännamnsinnehavare säger upp sitt domännamn skall uppgifterna för den som registrerats som användare av systemet bevaras i ett år från registreringstidpunkten eller uppsägningen.

Ur kundregistret får inte lämnas uppgifter om personbeteckning, användarnamn eller auktoriseringskod. Andra uppgifter i registret får lämnas ut, om det är nödvändigt för att trygga det bruksändamål som avses i 1 mom.

På behandlingen av personuppgifter i kundregistret tillämpas i övrigt personuppgiftslagen.

17 a §

Elektronisk delgivning av beslut om domännamn

Ett beslut som gäller domännamn kan med samtycke av sökanden av domännamnet eller innehavaren av namnet delges per e-post. Beslutet betraktas som delgivet då sökanden eller innehavaren sänder en kvittering av mottagandet till Kommunikationsverket.

Om den som ansöker om domännamn eller domännamnsinnehavaren har lämnat väsentligt bristfälliga eller felaktiga kontaktuppgifter eller underlåtit att lämna väsentliga kontaktuppgifter till Kommunikationsverket och dessa inte heller senare har korrigerats eller kompletterats och delgivningen av beslutet på grund av detta inte är möjlig på annat sätt, skall Kommunikationsverket delge beslutet om domännamn genom att i en månads tid hålla ett meddelande om detta offentligt framlagt på sina webbsidor. I ett meddelande som finns offentligt framlagt skall konstateras att beslutet anses vara delgett en månad efter att meddelandet har publicerats.

I förvaltningsförfarandet för domännamn iaktas i övrigt förvaltningslagen (434/2003) och lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

Om ikraftträdandet av denna lag regleras genom förordning av statsrådet.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
